

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Фінансова звітність**

*за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року
Разом зі Звітом незалежних аудиторів*

Зміст

Звіт незалежних аудиторів

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про прибутки та збитки	2
Звіт про сукупний дохід	3
Звіт про рух грошових коштів	4
Звіт про зміни у капіталі	5

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність	6
2. Операційне середовище Банку.....	6
3. Основа складання звітності.....	7
4. Огляд основних положень облікової політики.....	7
5. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	23
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
7. Залишки коштів на рахунках в НБУ	25
8. Кошти в інших банках	26
9. Кредити клієнтам.....	27
10. Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу.....	29
11. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи.....	30
12. Інші активи	33
13. Заборгованість перед Національним банком України	33
14. Кошти інших банків	34
15. Кошти клієнтів.....	34
16. Випущені єврооблігації	35
17. Випущені облігації	35
18. Інші позикові кошти.....	36
19. Інші зобов'язання	37
20. Субординований борг.....	37
21. Похідні фінансові інструменти	38
22. Капітал	39
23. Аналіз за сегментами.....	39
24. Процентні доходи та витрати.....	45
25. Чистий комісійний дохід	46
26. Інші доходи та витрати.....	46
27. Операційні витрати.....	47
28. Податок на прибуток	47
29. Управління ризиками	50
30. Справедлива вартість фінансових інструментів.....	60
31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	63
32. Умовні та договірні зобов'язання.....	64
33. Операції з пов'язаними сторонами	67
34. Капітал	69

Ernst & Young Audit Services LLC
Khreschatyk Street, 19A
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
Ukrainian Chamber of Auditors
Certificate: 3516
www.ey.com/ukraine

ТОВ «Ернст енд Янг
Аудиторські Послуги»
Україна, 01001, Київ
вул. Хрещатик, 19А
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030
Свідоцтво Аудиторської
Палати України: 3516

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

АКЦІОНЕРАМ І ПРАВЛІННЮ ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК”

Ми виконали аудит фінансової звітності Публічного акціонерного товариства “Перший Український Міжнародний Банк” (далі – “Банк”), що додається, яка включає звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2009 року, звіти про прибутки та збитки, сукупний дохід, рух грошових коштів та зміни у капіталі за рік, що закінчився зазначеною датою, а також інформацію про суттєві аспекти облікової політики та інші примітки до фінансової звітності.

Відповідальність керівництва за фінансову звітність

Керівництво несе відповідальність за складання і достовірне представлення цієї фінансової звітності згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності. Це включає розробку, запровадження і підтримання системи внутрішнього контролю, необхідної для складання та достовірного представлення фінансової звітності, що не містить суттєвих помилок внаслідок недобросовісних або помилкових дій; вибір і застосування належної облікової політики та здійснення бухгалтерських оцінок, доцільних в умовах, що склалися.

Відповідальність аудитора

Нашим обов'язком є надання висновку стосовно зазначеної фінансової звітності на підставі проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають, щоб ми дотримувались норм професійної етики та спланували і провели аудиторську перевірку таким чином, щоб отримати достатню впевненість у тому, що фінансова звітність не містить суттєвих помилок.

Аудит включає виконання процедур з метою отримання аудиторських доказів стосовно сум і інформації, що розкриваються у фінансовій звітності. Вибір процедур здійснюється на розсуд аудитора, що включає оцінку ризику істотного викривлення фінансової звітності внаслідок недобросовісних або помилкових дій. При оцінці цього ризику аудитор розглядає систему внутрішнього контролю, що застосовується для складання і достовірного представлення фінансової звітності з метою планування необхідних, за даних умов, процедур аудиту, а не з метою надання висновку щодо ефективності системи внутрішнього контролю. Аудит також включає аналіз застосованих принципів бухгалтерського обліку та обґрунтованості облікових оцінок, здійснених керівництвом, а також аналіз загального представлення фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і належними для формування аудиторського висновку.

Висновок

Ми вважаємо, що фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах достовірно відображає фінансовий стан Банку на 31 грудня 2009 року, а також результати його діяльності та рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Ernst & Young Audit Services LLC

16 березня 2010 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”
Звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2009 року
(в тисячах дол. США)

	Примітки	2009 р.	2008 р.
Активи			
Грошові кошти в касі та в дорозі	6	45 550	57 418
Залишки коштів на рахунках в НБУ	7	50 169	41 668
Кошти в інших банках	8	296 167	113 573
Кредити клієнтам	9	1 418 137	1 902 146
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	10	6 234	33 542
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо”	10	-	162
Поточні активи з податку на прибуток		6 702	7 097
Інші активи	12	36 353	12 707
Основні засоби	11	120 444	142 100
Інвестиційна нерухомість	11	4 680	4 979
Нематеріальні активи	11	2 847	2 423
Всього активи		1 987 283	2 317 815
Зобов'язання			
Заборгованість перед НБУ	13	245 241	66 805
Кошти інших банків	14	29 877	62 570
Кошти клієнтів	15	726 988	863 474
Єврооблігації випущені	16	269 729	283 739
Облігації випущені	17	265	37 601
Інші позикові кошти	18	290 519	485 181
Інші зобов'язання	19	13 732	55 449
Субординований борг	20	27 762	-
Відстрочене податкове зобов'язання	28	7 516	11 836
Всього зобов'язання		1 611 629	1 866 655
Капітал			
Акціонерний капітал	22	332 587	344 897
Емісійний дохід		7 114	7 377
Резерв переоцінки приміщень		45 617	56 380
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу		34	(1 900)
Резерв курсових різниць		(279 807)	(264 163)
Інші резерви		258 317	241 174
Нерозподілений прибуток		11 792	67 395
Всього капітал		375 654	451 160
Всього зобов'язання та капітал		1 987 283	2 317 815

Підписано від імені Правління 16 березня 2010 року.

Г. В. Молодчинний (Тимчасово в.о. Голови Правління)

О.М. Мошкалова (Головний бухгалтер)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”
Звіт про прибутки та збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року
(в тисячах дол. США)

	Примітки	2009 р.	2008 р.
Процентні доходи	24	324 696	307 094
Процентні витрати	24	(182 688)	(170 959)
Чисті процентні доходи	24	142 008	136 135
Резерв під зменшення корисності кредитів	8, 9	(162 432)	(103 213)
Чисті процентні доходи після резерву під зменшення корисності кредитів		(20 424)	32 922
Комісійні доходи	25	27 485	44 249
Комісійні витрати	25	(8 264)	(12 115)
Чистий комісійний дохід	25	19 221	32 134
Чисті доходи від операцій торгівлі іноземною валютою		1 797	12 721
Курсові різниці		(482)	17 956
Чисті доходи від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу		1 267	2 944
Резерв по зобов'язаннях, пов'язаних з кредитуванням	32	8 166	(7 020)
Резерв під зменшення корисності інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	10	(6 818)	(6 029)
Інші доходи та витрати	26	1 741	(422)
Операційних дохід		4 468	85 206
Операційні витрати	27	(60 582)	(77 713)
(Збиток)/ прибуток до оподаткування		(56 114)	7 493
Дохід з податку на прибуток	28	1 800	7 769
Чистий (збиток)/ прибуток за рік		(54 314)	15 262

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”
Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року
(в тисячах дол. США)

	Примітки	2009	2008
Чистий (збиток)/ прибуток за рік		(54 314)	15 262
Інший сукупний прибуток/ (збиток):			
Переоцінка інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу		45	(2 307)
Доходи/ (витрати) по інвестиційних цінних паперах, наявних для продажу, перекласифіковані до звіту про прибутки та збитки		2 314	(7)
Податок на прибуток		(407)	407
		1 952	(1 907)
Переоцінка будівель		(10 000)	23 309
Податок на прибуток		2 500	(5 827)
		(7 500)	17 482
Курсові різниці		(15 644)	(270 573)
Інший сукупний збиток за рік, за вирахуванням податку		(21 192)	(254 998)
Всього сукупний збиток за рік, за вирахуванням податку		(75 506)	(239 736)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

	2009 р.	2008 р.
<i>Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності</i>		
Проценти отримані	279 240	304 122
Проценти сплачені	(205 904)	(169 034)
Винагороди та комісії отримані	27 156	44 329
Винагороди та комісії сплачені	(8 424)	(11 944)
Дохід від торгівлі іноземною валютою	1 798	12 721
Інший дохід отриманий	4 262	1 893
Інші витрати сплачені	(52 204)	(64 682)
Податок на прибуток сплачений	-	(9 444)
Рух коштів в процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях	45 924	107 961
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів:</i>		
Залишок обов'язкового резерву в НБУ	6 143	(9 387)
Кошти в інших банках	(84 115)	(12 335)
Кредити клієнтам	354 939	(696 383)
Інші активи	(6 100)	(422)
<i>Чисте збільшення / (зменшення) операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед НБУ	180 821	66 805
Кошти інших банків	(32 387)	15 626
Кошти клієнтів	(143 950)	233 162
Інші зобов'язання	(31 337)	(3 588)
Чисті грошові кошти, використані в операційній діяльності	289 938	(298 561)
<i>Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності</i>		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(11 442)	(26 855)
Надходження від продажу основних засобів	315	383
Придбання інвестиційних цінних паперів	(31 958)	(381 694)
Надходження від продажу та погашення цінних паперів	50 897	429 824
Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	7 812	21 658
<i>Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності</i>		
Надходження від випущених облігацій	-	98 898
Погашення випущених облігацій	(36 722)	(103 525)
Надходження від інших позикових коштів	18 778	511 089
Погашення інших позикових коштів	(205 420)	(496 409)
Випуск акцій	-	208 176
Надходження від субординованого боргу	27 552	
Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності	(195 812)	218 229
Вплив курсових різниць на грошові кошти та їх еквіваленти	1 267	35 726
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	103 205	(22 948)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	144 212	167 160
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року (Примітка 6)	247 417	144 212

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”
Звіт про зміни у капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року
(в тисячах дол. США)

	Акціо- нерний капітал	Емі- сійний дохід	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	Резерв переоцінки приміщень	Резерв курскових різниць	Інші резерви	Нерозпо- ділений прибуток	Всього капітал
Залишок на 1 січня 2008 р.	325 868	11 247	32	67 556	6 410	(2 856)	74 463	482 720
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	-	15 262	15 262
Інший сукупний прибуток/ (збиток) за рік	-	-	(1 907)	17 482	(270 573)	-	-	(254 998)
Всього сукупний дохід/ (збиток) за рік	-	-	(1 907)	17 482	(270 573)	-	15 262	(239 736)
Перенесення амортизації переоцінених приміщень	-	-	-	(1 005)	-	-	1 005	-
Випуск акцій (Примітка 22)	208 176	-	-	-	-	-	-	208 176
Перерахунок у валюту представлення	(189 147)	(3 870)	(25)	(27 653)	-	244 030	(23 335)	-
Залишок на 31 грудня 2008 року	344 897	7 377	(1 900)	56 380	(264 163)	241 174	67 395	451 160
Чистий збиток за рік	-	-	-	-	-	-	(54 314)	(54 314)
Інший сукупний прибуток/ (збиток) за рік	-	-	1 952	(7 500)	(15 644)	-	-	(21 192)
Всього сукупний дохід/ (збиток) за рік	-	-	1 952	(7 500)	(15 644)	-	(54 314)	(75 506)
Перенесення амортизації переоцінених приміщень	-	-	-	(1 254)	-	-	1 254	-
Перерахунок у валюту представлення	(12 310)	(263)	(18)	(2 009)	-	17 143	(2 543)	-
Залишок на 31 грудня 2009 року	332 587	7 114	34	45 617	(279 807)	258 317	11 792	375 654

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПУМБ»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

1. Основна діяльність

ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року, і Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют і випуск платіжних карток та обробка операцій за ними.

Юридична адреса Банку: вул. Університетська, 2-а, Донецьк, Україна. Станом за 31 грудня 2009 р. Банк мав 11 філій по всій Україні. Станом за 31 грудня 2009 року в Банку працювало 2 622 особи (2008 р. – 3 271 особа).

Станом за 31 грудня 2009 року акціонерами Банку є ТОВ «СКМ ФІНАНСИ» (89,9% акціонерного капіталу), компанія Ukrainian Steel Holdings Ltd (USH) (10,0% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу) (31 грудня 2008 р.: ТОВ «СКМ ФІНАНСИ» – 89,8% акціонерного капіталу, компанія Ukrainian Steel Holdings Ltd (USH) – 10,0% акціонерного капіталу та фізична особа – 0,1% акціонерного капіталу. Кінцевим контролюючим власником Банку є громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

2. Операційне середовище Банку

Незважаючи на те, що економіку України визнано ринковою, вона продовжує демонструвати деякі особливості, які більшою мірою властиві перехідній економіці. Такі особливості включають, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, відносно високим рівнем інфляції й наявністю валютного контролю, що не дозволяє національній валюті бути ліквідним засобом платежу за межами України. Стабільність економіки України в значній мірі залежатиме від політики та дій уряду, спрямованих на реформування адміністративної й правової систем, а також економіки в цілому. Як наслідок, операціям в Україні властиві ризики, не типові для країн з розвинутою економікою.

На українську економіку впливають ринкові коливання і зниження темпів економічного розвитку у світовій економіці. Світова фінансова криза, що триває, призвела до нестабільності на ринках капіталу, суттєвого погіршення ліквідності в банківському секторі та посилення умов кредитування, а також суттєвого знецінення національної валюти по відношенню до основних валют. Крім цього, у 2009 році міжнародні агентства продовжували знижувати кредитний рейтинг країни. Однак, треба відмітити, що протягом першої половини 2009 року, курси валют залишалися стабільними. Незважаючи на стабілізаційні міри, що вживають урядом України з метою забезпечення ліквідності й рефінансування закордонних позик українських банків і компаній, існує невизначеність щодо можливості доступу до джерел капіталу, а також вартості капіталу для Банку і його контрагентів, що може вплинути на фінансовий стан, результати операцій і економічні перспективи Банку.

Крім цього, позичальники Банку можуть відчувати погіршення ліквідності, що, в свою чергу, може вплинути на їхню здатність сплачувати заборгованість перед Банком. Внаслідок зменшення вартості цінних паперів на місцевому та світових ринках Банк може відчувати наслідки суттєвого зниження справедливої вартості цінних паперів, переданих у забезпечення кредитів, наданих Банком. Аналогічно, зменшення цін на ринку нерухомості України може вплинути на повернення кредитів, виданих Банком під заставу нерухомого майна. Оскільки ця інформація є загальнодоступною, Банк представив переглянуту оцінку очікуваних майбутніх грошових потоків у складі оцінки зменшення корисності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

2. Операційне середовище Банку (продовження)

Керівництво вважає, що воно вживає всі необхідні заходи щодо підтримки економічної стабільності Банку за цих умов, неочікуване подальше погіршення у питаннях, які описано вище, може негативно вплинути на фінансовий стан та результати діяльності Банку та ступінь такого впливу не можна оцінити зараз.

3. Основа складання звітності

Загальна інформація

Ця фінансова звітність складена згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (“МСФЗ”).

Фінансова звітність складена на основі принципу історичної вартості, за винятком випадків як розкрито у обліковій політиці нижче. Наприклад: інвестиційна нерухомість, приміщення, похідні фінансові інструменти та інвестиції, наявні для продажу оцінюються за справедливою вартістю.

Фінансова звітність представлена в тисячах доларів США (“тис. дол. США”), якщо не зазначено інше.

Облік в умовах інфляції

Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою протягом десятирічного періоду, що закінчився 31 грудня 2000 року. Тому Банк застосовував МСФЗ 29 “Фінансова звітність в умовах гіперінфляції”. Вплив застосування МСФЗ 29 полягає в тому, що немонетарні статті були перераховані в одиниці виміру, які були дійсні на 31 грудня 2000 р., із застосуванням індексу споживчих цін, і ці перераховані показники були покладені в основу облікових записів в наступних облікових періодах.

4. Огляд основних положень облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Протягом року Банк застосував наведені нижче змінені МСФЗ та інтерпретації IFRIC. Основний вплив цих змін був таким:

Удосконалення МСФЗ

У травні 2008 року Рада з МСФЗ в рамках щорічного проекту з удосконалення опублікувала поправки до МСФЗ. Ці поправки стосуються різних окремих МСФЗ і включають як зміни, пов’язані з поданням, визнанням і оцінкою, так і зміни в термінології та редакторські виправлення. Більшість змін набувають чинності для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2009 року або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування. Поправки, включені до “Удосконалення МСФЗ”, опубліковані в травні 2008 року, не мали жодного впливу на облікову політику, фінансовий стан або результати діяльності Банку.

МСФЗ (IAS) 1 “Подання фінансової звітності” (нова редакція)

МСФЗ (IAS) 1 у новій редакції був випущений у вересні 2007 року і повинен застосовуватися для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2009 року або після цієї дати. У новій редакції стандарту здійснено розподіл змін у капіталі, пов’язаних із операціями з власниками, та інших змін у капіталі. Звіт про зміни в капіталі міститиме

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

докладну інформацію тільки щодо операцій з власниками, а інші зміни будуть представлені одним рядком. Крім цього, нова редакція стандарту вводить звіт про сукупний дохід, у якому будуть представлені всі доходи і витрати або у формі єдиного звіту, або у формі двох взаємозалежних звітів. Відповідно до нової редакції стандарту необхідно розкривати інформацію про податковий ефект кожного компоненту сукупного доходу. Крім цього, якщо компанія на ретроспективній основі застосувала зміни в обліковій політиці, здійснює ретроспективну трансформацію або перекласифіковує статті фінансової звітності, вона повинна представити порівняльний звіт про фінансовий стан на початок самого раннього порівняльного періоду.

Банк прийняв рішення представити інформацію про сукупний дохід у вигляді двох самостійних звітів: звіту про прибутки та збитки і звіту про сукупний дохід. Банк не представив перерахований звіт про фінансовий стан на початок порівняльного періоду, оскільки він не застосовував жодних нових положень облікової політики на ретроспективній основі і не проводив відповідного перерахунку.

МСФЗ (IFRS) 7 “Фінансові інструменти: Розкриття інформації”

Поправки до МСФЗ (IFRS) 7 були випущені у березні 2009 року і вимагають розкриття додаткової інформації про оцінку за справедливою вартістю та ризик ліквідності. Інформацію про оцінку за справедливою вартістю необхідно розкривати в залежності від використовуваних вихідних даних з використанням трирівневої ієрархії для кожного класу фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю. Також нова редакція стандарту вимагає розкриття детальної інформації стосовно рівня 3 ієрархії, а також інформації про переміщення інструментів між рівнями ієрархії. Поправки також роз'яснюють вимоги до розкриття інформації про ризик ліквідності стосовно операцій з похідними фінансовими інструментами та активів, що використовуються для цілей управління ліквідністю. Відповідні розкриття представлені у Примітка 29 та 30.

МСФЗ (IAS) 23 “Витрати на позики” (нова редакція)

Переглянутий МСФЗ (IAS) 23 “Витрати на позики” був прийнятий у березні 2007 року і набуває чинності для звітних періодів, що починаються 1 січня 2009 року або після цієї дати. Переглянутий стандарт вимагає капіталізації витрат на позики, коли такі витрати стосуються кваліфікованого активу. Кваліфікаційний актив – це актив, для приведення у готовність до використання або продажу якого потрібен значний період часу. Згідно з перехідними положеннями стандарту, Банк розпочне його застосування як перспективну зміну. Зміни стосовно витрат на позики, які були понесені до 1 січня 2009 року і віднесені на витрати, не проводились.

Поправки до МСФЗ (IAS) 32 “Фінансові інструменти: представлення” і МСФЗ (IAS) 1 “Подання фінансової звітності” - “Фінансові інструменти з правом погашення й зобов'язання, що виникають при ліквідації”

Ці поправки до МСФЗ (IAS) 32 і МСФЗ (IAS) 1 були опубліковані в лютому 2008 року і набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2009 року або після цієї дати. Згідно з цими поправками, фінансові інструменти з правом погашення, які являють собою право на частку активів компанії після вирахування всіх її зобов'язань, повинні відображатися у складі капіталу за умови дотримання певних критеріїв. Ці поправки не мали жодного впливу на Банк.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 “Виплати на основі акцій” - “Умови наділення правами й анулювання винагороди”

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 були опубліковані в січні 2008 року та набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2009 р. або після цієї дати. Ці поправки уточнюють визначення умов наділення правами і правила обліку винагород, які були анульовані внаслідок невиконання умов, що не пов’язані з наділенням правами. Ці поправки не мали впливу на фінансовий стан або результати діяльності Банку.

МСФЗ (IFRS) 8 “Операційні сегменти”

МСФЗ (IFRS) 8 повинен застосовуватися для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2009 р. або після цієї дати. Цей стандарт вимагає розкриття інформації про операційні сегменти Банку і скасовує вимогу про визначення первинних (бізнес) і вторинних (географічних) звітних сегментів Банку. Застосування цього стандарту не матиме будь-якого впливу на фінансовий стан та результати діяльності Банку. Банк визначив, що операційні сегменти співпадатимуть із бізнесами-сегментами відповідно до МСФЗ (IAS) 14 “Сегментна звітність”.

Інтерпретація IFRIC 13 “Програми лояльності клієнтів”

Інтерпретація IFRIC 13 була прийнята у червні 2007 року і має застосовуватись до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2008 р. або після цієї дати. Інтерпретація вимагає, щоб бонусні одиниці за лояльність клієнтів обліковувались як окремий компонент операції продажу, в результаті якої вони були надані, і, отже, частина справедливої вартості отриманої винагороди відноситься на бонусні одиниці та відкладається на період, коли відбувається використання бонусних одиниць. Ця Інтерпретація не мала жодного впливу на фінансову звітність Банку, оскільки в даний час подібні програми не проводяться.

Інтерпретація IFRIC 15 “Договори на будівництво об’єктів нерухомості”

Інтерпретація IFRIC 15 була випущена в липні 2008 року і набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2009 р. або після цієї дати, на ретроспективній основі. Ця інтерпретація уточнює, коли і як повинні визнаватися виручка і відповідні витрати, пов’язані з продажем об’єкту нерухомості, якщо договір між забудовником і покупцем укладений до завершення будівництва. Інтерпретація також містить керівництво з визначення того, чи підпадає договір під сферу застосування МСФЗ (IAS) 11 “Договори на будівництво” або МСФЗ (IAS) 18 “Виручка”, і замінює собою поточне керівництво стосовно об’єктів нерухомості, наведене у додатку до МСФЗ (IAS) 18. Ця Інтерпретація не мала жодного впливу на фінансову звітність Банку.

Інтерпретація IFRIC 16 “Хеджування чистих інвестицій в іноземний підрозділ”

Інтерпретація IFRIC 16 була випущена в липні 2008 року і набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 жовтня 2008 р. або після цієї дати. Ця Інтерпретація містить керівництво з виявлення валютних ризиків, що задовольняють критеріям обліку хеджування чистих інвестицій, коли інструмент хеджування належить будь-якій компанії в групі, а також щодо визначення суми позитивних та від’ємних курсових різниць, що відносяться до чистих інвестицій та інструменту хеджування, які мають бути включені до звіту про прибутки та збитки в момент вибуття чистих інвестицій. Ця інтерпретація не мала жодного впливу на фінансову звітність Банку.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Поправки до Інтерпретації IFRIC 9 “Повторний аналіз вбудованих похідних інструментів”

Згідно з цими поправками компанії повинні оцінити необхідність виділення вбудованого похідного інструмента з основного договору у випадку, якщо вони перекласифікують складний фінансовий актив з категорії інструментів, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Така оцінка повинна проводитися з урахуванням обставин, які існували на більш пізню з дат: коли компанія стала вперше стороною за договором і коли зміна умов договору призвела до істотної зміни очікуваних грошових потоків від договору. Поправки застосовуються до річних звітних періодів, що закінчуються 30 червня 2009 р. або після цієї дати. Застосування цих поправок не мало жодного істотного впливу на фінансову звітність Банку, оскільки перекласифікація інструментів, що містять вбудовані похідні інструменти, не здійснювалась.

Інтерпретація IFRIC 18 “Переведення активів, отриманих від клієнтів”

Інтерпретація IFRIC 18 була опублікована в січні 2009 року і повинна застосовуватися до передач активів, наданих клієнтами 1 липня 2009 або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування за умови проведення відповідної переоцінки на дату передачі. Ця інтерпретація застосовується перспективно. Інтерпретація IFRIC 18 містить керівництво стосовно обліку договорів, згідно з якими компанія отримує від клієнта певні об’єкти основних засобів, які вона має надалі використовувати або для підключення клієнта до мережі, або для забезпечення доступу клієнта до певних товарів чи послуг, або для першого і другого. Ця інтерпретація не мала жодного впливу на фінансовий стан або результати діяльності Банку, оскільки Банк не отримувал активів від своїх клієнтів.

Фінансові активи

Первісне визнання

Згідно з положеннями МСФЗ 39, фінансові активи класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати, безпосередньо пов’язані зі здійсненням операції. Під час первісного визнання фінансових активів Банк присвоює їм відповідну категорію.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто дату, коли Банк отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

переоцінки як прибутку або збитку або фінансові активи, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки за такими активами відображаються у звіті про прибутки та збитки при вибутті або зменшенні корисності таких кредитів, а також у процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до категорії фінансових активів, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, фінансові активи, утримувані до погашення або кредити і дебіторська заборгованість. Після первісного відображення в обліку фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, при цьому прибутки та збитки відображаються у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або зменшення корисності інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до звіту про прибутки та збитки. При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективної процентної ставки, відображаються у звіті про прибутки та збитки.

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів, що знаходяться в активному обігу на організованих фінансових ринках на дату звіту про фінансовий стан, визначається за ринковими котируваннями або за ціною дилерів (ціна покупця для довгих позицій та ціна продавця для коротких позицій) без будь-якого вирахування витрат на здійснення операції.

Справедлива вартість усіх інших фінансових інструментів, що не мають активного обігу на ринку, визначається з використанням відповідних методів оцінки. Методи оцінки включають використання чистої дисконтованої вартості, порівняння з ідентичними інструментами, стосовно яких існує інформація про ринкові ціни, моделі ціноутворення оцінки опціонів та інші методи оцінки.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти утримуються з метою виконання короткострокових грошових зобов'язань, а не для інвестиційних або інших цілей. Для того, щоб інвестиція кваліфікувалась як еквівалент грошових коштів, вона повинна вільно конвертуватись у відповідну грошову суму і мати незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозитах “овернайт”, розміщених в інших банках, грошові кошти в касі та залишки коштів на рахунок в НБУ, за винятком обов'язкових резервів.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Дорогоцінні метали

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за курсом НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом по відношенню до котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в курсах НБУ обліковуються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі результату курсових різниць.

Обов’язкові резерви

Обов’язкові резерви обліковуються за амортизованою вартістю і являють собою кошти, що не можуть використовуватись для фінансування повсякденних операцій Банку і, відповідно, не вважаються компонентами грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання звіту про рух грошових коштів.

Договори “репо” і зворотного “репо”

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори “репо”) відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, продані за договорами “репо” та зворотного “репо” продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан. Цінні папери не перекласифіковуються у звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони перекласифіковуються в цінні папери, передані у заставу з договорами “репо”. Відповідні зобов’язання включаються до складу коштів інших банків або інших позикових коштів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного “репо”) відображається в складі коштів у кредитних установах або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процент і нараховується протягом строку дії договорів “репо” за методом ефективної прибутковості.

Цінні папери, позичені контрагентам, відображаються у звіті про фінансовий стан. Цінні папери, позичені Банком, визнаються у балансі тільки при реалізації третім особам і відображаються у звіті про прибутки та збитки як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов’язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю як зобов’язання за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти (включаючи форварди і свопи) на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти призначаються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтується на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від’ємною справедливою вартістю – у складі зобов’язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про прибутки та збитки в складі чистих доходів за операціями з інвестиційними цінними паперами, наявними для продажу, або чистих доходів за операціями в іноземній валюті (торгові операції), залежно від виду фінансового інструменту.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Векселі

Векселі включаються до складу інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, або до складу кредитів клієнтам, в залежності від цілей та умов їх придбання, та визнаються і у подальшому переоцінюються у відповідності до облікової політики, яка застосовується до цих категорій активів.

Зменшення корисності фінансових активів

На кожному дати балансу Банк визначає, чи існують об’єктивні ознаки зменшення корисності фінансового активу або групи фінансових активів. Вважається, що фінансовий актив або група фінансових активів зазнали зменшення корисності тільки в разі наявності об’єктивних ознак зменшення корисності в результаті однієї або більше подій, що відбулись після первісного визнання фінансового активу (“збиткова подія”), і така подія (чи події) впливає на суму або час очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу або групи фінансових активів, які можна достовірно визначити. Ознака зменшення корисності може включати свідчення, що позичальник або група позичальників зазнає суттєвих фінансових труднощів, несплату або прострочення сплати процентів чи основної суми, ймовірність визнання їх банкрутами або призначення іншої фінансової реорганізації, і коли наявна інформація свідчить про вимірне зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у простроченій заборгованості чи економічній ситуації, що пов’язують з неспроможністю погасити зобов’язання (дефолтом).

Кошти в інших банках та кредити клієнтам

Що стосується коштів в інших банках та кредитів клієнтам, що відображаються за амортизованою вартістю, Банк спочатку визначає, чи існують об’єктивні індивідуальні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо є суттєвим, а також сукупні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. У випадку, якщо об’єктивні ознаки зменшення корисності розглянутого окремо фінансового активу (суттєвого або несуттєвого) відсутні, цей актив включається до групи фінансових активів зі схожими характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється в сукупності на предмет зменшення корисності. Активи, що оцінюються окремо на предмет зменшення корисності, і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не включаються до сукупної оцінки на предмет зменшення корисності.

За наявності об’єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів, сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (за вирахуванням майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені). Балансова вартість активу зменшується на суму резерву на зменшення корисності. Сума збитку від зменшення корисності визнається у звіті про прибутки та збитки. Нарахування процентного доходу продовжується на зменшену балансову вартість за первісною ефективною процентною ставкою активу. Кредити і відповідний резерв списуються, коли немає реальних перспектив майбутнього повернення активу, а вся застава була реалізована або передана Банку. Якщо в наступному році сума збитку від зменшення корисності збільшується або зменшується у зв’язку з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

збільшується або зменшується шляхом коригування резерву під збитки від зменшення корисності. Будь-яке подальше сторнування збитку від зменшення корисності відображається у звіті про прибутки та збитки.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтнується за первісною ефективною процентною ставкою фінансового активу. Якщо кредит має змінну процентну ставку, дисконтною ставкою для оцінки будь-якого збитку від зменшення корисності є поточна ефективна процентна ставка.

Розрахунок поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення за вирахуванням витрат на отримання та продаж забезпечення, незалежно від вірогідності звернення стягнення.

Для цілей сукупної оцінки зменшення корисності, фінансові активи групуються на підставі внутрішньої системи класифікації кредитів Банку, яка враховує характеристики кредитного ризику, наприклад вид активу, галузь, географічне положення, вид забезпечення, строк прострочення та інші відповідні чинники.

Майбутні грошові потоки від групи фінансових активів, які сукупно оцінюються на предмет зменшення корисності, визначають на підставі минулого досвіду збитків за активами з характеристиками кредитного ризику, який схожий з ризиком, притаманним групі. Минулий досвід збитків коригується на підставі поточної наявної інформації для відображення впливу поточних умов, які не вплинули на минулі періоди, на яких ґрунтується минулий досвід збитків, та для усунення впливу умов, які в даний час не існують. Оцінки змін у майбутніх грошових потоках відображають і безпосередньо пов'язані зі змінами у відповідній наявній інформації кожного року (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на майно, товарних цінах, платіжному статусі та інших чинниках, що свідчать про понесені збитки в групі активів та їх розмір). Методологія та припущення, використані для оцінки майбутніх грошових потоків, періодично переглядаються з метою зменшення будь-яких різниць між оцінкою збитків та фактично понесеними збитками.

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

На кожну дату звіту про фінансовий стан Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій.

Що стосується інвестиції в акції, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки включатимуть значне або тривале зменшення справедливої вартості інвестицій нижче їх собівартості. В разі наявності ознак зменшення корисності, кумулятивний збиток, що визначається як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням будь-якого збитку від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаного раніше у звіті про прибутки та збитки, виключається з іншого сукупного доходу і визнається у звіті про прибутки та збитки. Збитки від зменшення корисності інвестицій в акції не сторнуються у звіті про прибутки та збитки. Збільшення їх справедливої вартості після зменшення корисності визнається у складі іншого сукупного доходу.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Що стосується інвестицій в боргові зобов'язання, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і фінансові активи, відображені за амортизованою вартістю. Майбутній процентний дохід ґрунтується на зменшеній балансовій вартості і нараховується за процентною ставкою, що використовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентний дохід відображається у звіті про прибутки та збитки. Якщо у наступному році справедлива вартість інвестиції в боргові зобов'язання збільшується і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у звіті про прибутки та збитки, збиток від зменшення корисності сторнується у звіті про прибутки та збитки.

Реструктуровані кредити

Якщо можливо, Банк намагається реструктурувати кредити, а не вступати в права володіння заставою. Це може включати подовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту. Як тільки умови надання кредиту переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно переглядає реструктуровані кредити для отримання впевненості в тому, що всі критерії задовольняються і майбутнє погашення ймовірно відбудеться. Кредити підлягають індивідуальній або сукупній оцінці на предмет зменшення корисності, яка розраховується з використанням первісної ефективної процентної ставки за кредитом.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банк має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи власнику або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед НБУ, кошти інших банків, кошти клієнтів, випущені єврооблігації, облігації та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти оцінюються за амортизованою вартістю за методом ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються у звіті про прибутки та збитки, коли визнання позикових коштів припиняється, а також у процесі амортизації.

Фінансові гарантії

Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Амортизація на цю суму нараховується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за більшою з двох сум: (і) неамортизованим залишком відповідної суми при первісному визнанні або (ii) найкращим чином розрахованих витрат, необхідних для погашення зобов'язання на звітну дату. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про прибутки та збитки.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Інші кредитні зобов'язання

В ході звичайної діяльності Банк бере на себе інші кредитні зобов'язання, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви. У разі якщо збиток вважається ймовірним, нараховується резерв під інші кредитні зобов'язання.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Визнання фінансового активу (або, якщо стосовно, частини фінансового активу або частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється у випадку (i) закінчення дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу або (ii) передачі Банком належних йому прав на отримання грошових надходжень від такого активу або збереження Банком права на отримання грошових надходжень від такого активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання виплатити їх у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок, або (iii) якщо Банк або (а) передав практично всі ризики й вигоди, пов'язані з таким активом, або (б) ані передав, ані зберіг за собою практично всі ризики та вигоди, пов'язані з ним, але при цьому передав контроль над активом.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у випадку внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у звіті про прибутки та збитки.

Основні засоби

Основні засоби (крім приміщень), що були придбані після 31 грудня 2000 року, обліковуються за собівартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності. Основні засоби (крім приміщень), придбані до 31 грудня 2000 року, обліковуються за собівартістю, перерахованою в еквівалент купівельної спроможності гривні на 31 грудня 2000 року, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності.

Після первісного визнання за собівартістю приміщення Банку відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої подальшої амортизації та будь-якого подальшого резерву під зменшення корисності. Переоцінка проводиться достатньо часто для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на дату балансу.

Приріст вартості від переоцінки визнається у відповідному резерві у складі сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про прибутки та збитки. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про прибутки та збитки, за винятком безпосереднього заліку такого

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки основних засобів.

Коли об'єкт основних засобів переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні у історичній вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки переноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в момент реалізації приросту вартості, тобто при виведенні активу з експлуатації або його вибутті чи в процесі використання активу Банком. В останньому випадку сума реалізованого приросту являє собою різницю між сумою амортизаційних відрахувань, розрахованих на основі переоціненої балансової вартості, та сумою амортизаційних відрахувань, розрахованих на основі первісної вартості цього активу.

Незавершене виробництво обліковується за собівартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Після завершення активи переводяться до категорії приміщень або удосконалення орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене виробництво не нараховується до введення активу в експлуатацію.

Балансова вартість основних засобів переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення події чи обставин, які б вказували на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі інших операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

Амортизація розраховується за лінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів за таким річними нормами:

Приміщення	2%	
Поліпшення орендованого майна	20%	або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Комп'ютери та інше обладнання	20-33%	

Залишкова вартість, строки корисної служби активів та метод нарахування амортизації переглядаються і відповідним чином коригуються в кінці кожного фінансового року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банку мають визначений строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на використання програмного забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Банком і відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірно надходження економічних вигод, що перевищують витрати. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат.

Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Амортизація капіталізованого програмного забезпечення та ліцензій нараховується за лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сам Банк не займає.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на дату звіту про фінансовий стан. Прибутки та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибутки та збитки як інший дохід того року, в якому вони виникли.

Акціонерний капітал

Звичайні акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесених сум над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Операції в іноземній валюті

В якості функціональної валюти використовується гривня, оскільки більшість операцій деномінована, вимірюється або фінансується в гривнях. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом на дату звіту про фінансовий стан. Прибутки або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про прибутки та збитки як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Банк використовує долар США як валюту представлення фінансової звітності. Це означає, що статті звіту про фінансовий стан перераховуються в долари США за обмінним курсом на кінець року. Статті звіту про прибутки та збитки перераховуються за обмінним курсом на дату відповідної операції. Статті капіталу, крім чистого прибутку або збитку за період, який включається до нерозподіленого прибутку, перераховуються за обмінними курсами на дату кожного представленого звіту про фінансовий стан. Всі курсові різниці, що виникають в результаті перерахунку статей звіту про фінансовий стан та звіту про прибутки та збитки, визнаються у складі іншого сукупного доходу.

Долар США був вибраний в якості валюти представлення Банку за таких причин:

- значна частина операцій Банку деномінована в доларах США;
- Долар США являє собою валюту, в якій керівництво Банку управляє бізнес-ризиками та оцінює результати діяльності Банку.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Станом за 31 грудня 2009 року офіційний курс гривні, встановлений НБУ, складав 7,985 грн. за 1 дол. США (2008 р.: 7,7 грн.) та 11,448893 грн. за 1 євро (2008 р.: 10,85546 грн.).

Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток відображені у фінансовій звітності згідно з українським законодавством, прийнятим на дату звіту про фінансовий стан. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про прибутки та збитки, за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються, в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточні витрати з податку являють собою суму, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового обліку та вартістю, що береться до уваги в податковому обліку. Згідно з пільгою при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання бізнесу, операції якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на бухгалтерський, ані оподатковуваний прибуток. Відстрочений податок на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на дату звіту про фінансовий стан, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Визнання доходів та витрат

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентні доходи та витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки стосовно всіх фінансових інструментів, які відображаються за амортизованою вартістю, та процентних цінних паперів, класифікованих як наявні для продажу, із застосуванням методу ефективної процентної ставки. Ефективна процентна ставка – це ставка, що точно дисконтує очікувані майбутні грошові платежі або надходження протягом строку існування фінансового інструменту або, залежно від обставин, протягом коротшого строку, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. При визначенні ефективної процентної ставки Банк розраховує грошові потоки з урахуванням усіх договірних умов фінансового інструменту (наприклад, можливість дострокового погашення), але не враховує майбутні кредитні збитки. Розрахунок включає всі винагороди, отримані чи сплачені учасникам договору, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати на здійснення операції та всі інші премії або дисконти.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Коли відображена вартість фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів зменшується внаслідок зменшення корисності, визнання процентного доходу продовжується з використанням первісної ефективної процентної ставки на основі нової балансової вартості.

Комісійні доходи

Винагороди, комісії та інші доходи чи витрати, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані. Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відкладаються (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісії, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої особи, наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компаній, відображаються після завершення відповідної операції.

Операції довірчого управління

Активи та зобов'язання Банку, які він утримує від свого імені, але за рахунок третіх осіб, не відображаються у звіті про фінансовий стан. Комісії, отримані від такої діяльності, відображаються як винагороди та комісії у звіті про прибутки та збитки.

Резерви під непередбачені зобов'язання

Резерви визнаються, коли внаслідок певної події в минулому Банк має юридичні або добровільно взяті на себе зобов'язання, для врегулювання яких з великим ступенем ймовірності буде потрібен відтік ресурсів, що втілюють у собі майбутні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банк здійснює внески до Державного пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування України та Фонду соціального страхування на випадок безробіття стосовно своїх працівників. Внески Банку до вищевказаних фондів відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банк не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Операційна оренда

Оренда майна, за якої орендодавець фактично зберігає за собою ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договором операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди й обліковуються в складі інших операційних витрат.

Банк відображає у звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у звіті про прибутки та збитки протягом строку оренди в складі інших доходів. Прямі витрати, понесені у зв'язку з модернізацією, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

Сегментна звітність

Звітність Банку за сегментами базується на наступних операційних сегментах: послуги фізичним особам, послуги корпоративним клієнтам, інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції.

Майбутні зміни в обліковій політиці

Стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу

Поправки до МСФЗ (IAS) 39 “Фінансові інструменти: визнання та оцінка” – “Об’єкти хеджування”

Поправки до МСФЗ (IAS) 39 були опубліковані в серпні 2008 року й набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються з 1 липня 2009 р. або після цієї дати. Ці поправки пов’язані з визнанням в якості об’єкту хеджування одностороннього ризику, що виникає у зв’язку з об’єктом хеджування, а також інфляції в якості хеджованого ризику за певних умов. Поправки роз’яснюють, що підприємство може визнати як об’єкт хеджування частину змін справедливої вартості або грошових потоків по фінансовому інструменту. Банк вважає, що поправки до МСФЗ (IAS) 39 не матимуть впливу на фінансову звітність Банку, тому що Банк не має подібних угод хеджування.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 “Виплати на основі акцій” - “Внутрішньогрупові угоди з виплатами на основі акціях, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами”

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 були випущені у червні 2009 року і набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2010 або після цієї дати. Ці поправки уточнюють сферу застосування стандарту та порядок обліку внутрішньогрупових угод з виплатами на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами, а також скасовують Інтерпретації IFRIC 8 і IFRIC 11. Банк вважає, що ці поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Банку.

Інтерпретація IFRIC 17 “Розподіл негрошових активів між власниками”

Інтерпретація IFRIC 17 була випущена 27 листопада 2008 р. і набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 липня 2009 р. або після цієї дати. Ця інтерпретація застосовується до розподілу на пропорційній основі негрошових активів між власниками, крім операцій під спільним контролем, і вимагає визнання зобов’язання з виплати дивідендів на момент їх оголошення за справедливою вартістю чистих активів, що підлягають розподілу, з відображенням різниці між сумою сплачених дивідендів і балансовою вартістю розподілених чистих активів у звіті про прибутки та збитки. Згідно з Інтерпретацією IFRIC 17, компанія має додатково розкрити інформацію у випадку, якщо чисті активи, що підлягають розподілу між власниками, є припиненою діяльністю. Банк вважає, що ця інтерпретація не матиме впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ

У квітні 2009 року Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку випустила другий комплект поправок до своїх стандартів, головним чином, з метою усунення невідповідностей та уточнення формулювань. Більшість поправок набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2010 р. або після цієї дати. Стосовно кожного стандарту існують окремі перехідні положення. Поправки, включені до “Удосконалення МСФЗ”, опубліковані у квітні 2009 року, не матимуть впливу на облікову політику,

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

фінансовий стан або результати діяльності Банку, за винятком наступних поправок, які призведуть до змін в обліковій політиці, як описано нижче.

- Поправка до МСФЗ (IFRS) 5 “Необоротні активи, призначені для продажу, та припинена діяльність” роз’яснює, що вимоги до розкриття інформації про необоротні активи і групи вибуття, що класифіковані як призначені для продажу, а також припинену діяльність викладені виключно в МСФЗ (IFRS) 5. Вимоги до розкриття інформації, що містяться в інших МСФЗ, застосовуються тільки в тому випадку, якщо це спеціально вимагається стосовно таких необоротних активів або припиненої діяльності. Банк вважає, що ця поправка не матиме впливу на фінансову звітність Банку.
- Поправка до МСФЗ (IFRS) 8 “Операційні сегменти” роз’яснює, що інформацію про активи та зобов’язання сегмента необхідно розкривати тільки в тому випадку, якщо ці активи і зобов’язання включені до оцінки, яка використовується виконавчим органом, відповідальним за прийняття операційних рішень. Оскільки виконавчий орган, відповідальний за прийняття операційних рішень Банку, аналізує активи та зобов’язання сегментів, Банк продовжуватиме розкривати цю інформацію.
- Поправка до МСФЗ (IAS) 7 “Звіт про рух грошових коштів” пояснює, що тільки витрати, які призводять до визнання активу, можуть класифікуватися як грошові потоки від інвестиційної діяльності.

Поправки до МСФЗ (IAS) 32 “Фінансові інструменти: представлення” - “Класифікація прав на придбання додаткових акцій”

У жовтні 2009 року Рада за МСФЗ опублікувала поправки до МСФЗ (IAS) 32. Ці поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 лютого 2010 р. або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування. Згідно з поправками, визначення фінансового зобов’язання у МСФЗ (IAS) 32 змінюється так, що права на придбання додаткових акцій, а також деякі опціони і варанти будуть класифікуватися як дольові інструменти. Це положення застосовується, якщо всім власникам непохідних інструментів власного капіталу компанії одного і того ж класу на пропорційній основі надаються права на фіксовану кількість додаткових акцій в обмін на фіксовану суму грошових коштів у будь-якій валюті. Банк вважає, що ці поправки не матимуть впливу на його фінансову звітність.

МСФЗ (IFRS) 9 “Фінансові інструменти”

У листопаді 2009 року Рада за МСФЗ опублікувала першу частину МСФЗ (IFRS) 9 “Фінансові інструменти”. Цей Стандарт поступово замінить МСФЗ (IAS) 39 “Фінансові інструменти: визнання та оцінка”. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2013 р. або після цієї дати. Компанії можуть достроково застосувати першу частину стандарту для річних періодів, що закінчуються 31 грудня 2009 р. або після цієї дати. Перша частина МСФЗ (IFRS) 9 вводить нові вимоги до класифікації та оцінки фінансових активів. Зокрема, з метою подальшої оцінки всі фінансові активи класифікуються як оцінювані за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю з переоцінкою через прибуток або збиток, при цьому можливий варіант, що не може бути змінений, відображення переоцінки дольових інструментів, не

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

4. Огляд основних положень облікової політики (продовження)

призначених для торгівлі, через інший сукупний дохід. В даний час Банк оцінює вплив цього нового стандарту і вибирає дату його первісного застосування.

5. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та судження, які впливають на суми активів та зобов'язань, що відображаються у фінансовій звітності в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Справедлива вартість фінансових інструментів

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вихідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовувати судження.

Резерв під збитки від зменшення корисності кредитів та авансів.

Банк регулярно перевіряє свої кредитні портфелі на предмет зменшення корисності. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від зменшення корисності у звіті про прибутки та збитки, Банк робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від кредитного портфелю, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна співвіднести з конкретним кредитом у цьому портфелі. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками зменшення корисності, подібними до тих, що притаманні портфелю. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як суми, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Справедлива вартість приміщень

Як зазначено у Примітці 4, Банк проводить регулярну переоцінку приміщень, що належать Банку. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконує незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод порівняння продажів, результати якого підтверджуються методом капіталізації доходу. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу порівняння реалізації, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні методу капіталізації доходу. Норми капіталізації, що застосовувались

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***5. Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)**

Банком, складала від 4% до 13% залежно від місця розташування приміщень. Зміни у припущеннях щодо цих факторів можуть вплинути на справедливую вартість приміщень, яка відображається у звітності. Оцінку було виконано на основі методу порівняння продажів, при цьому ціна за один квадратний метр коливалась від 326 дол. США до 5 445 дол. США (2008 р.: від 400 дол. США до 9 266 дол. США) залежно від місця розташування приміщень. Якщо ціна за квадратний метр коливатиметься в діапазоні $\pm 5\%$, справедлива вартість приміщень буде вищою або нижчою на 5 248 тис. дол. США. (2008 р.: 6 174 тис. дол. США).

Операції з пов'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при первісному визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими процентними ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають такі компоненти:

	2009 р.	2008 р.
Поточні рахунки та депозити “овернайт” в інших банках	184 398	80 739
Грошові кошти в касі та в дорозі	45 550	57 418
Поточні рахунки в Національному банку України (крім обов'язкових резервів, Примітка 7)	17 469	6 055
Грошові кошти та їх еквіваленти	247 417	144 212

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***7. Залишки коштів на рахунках в НБУ**

	2009 р.	2008 р.
Поточний рахунок у Національному банку України, включаючи:		
- частка обов'язкового резерву	32 849	41 668
Рахунок обмежений до використання (50% обов'язкового резерву)	15 380	35 613
Рахунок обмежений до використання (інший обов'язковий резерв)	15 220	-
	2 100	-
Залишки коштів на рахунках в НБУ	50 169	41 668

Поточний рахунок в НБУ являє собою кошти, розміщені в НБУ для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій. Банк також зобов'язаний утримувати певний залишок (обов'язковий резерв) коштів на рахунку в НБУ у формі безпроцентного депозиту, який розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку. Банк був зобов'язаний та підтримував мінімальний обов'язковий резерв, розрахований як середньозважений залишок на основі щоденних даних протягом місяця. Сума щоденного середньозваженого резерву за період з 1 по 31 грудня 2009 року становила 30 560 тис. дол. США (2008 р.: 35 613 тис. дол. США). Станом за 31 грудня 2009 та 2008 років Банк виконував вимоги НБУ щодо обов'язкових резервів.

Починаючи з серпня 2009 року банки зобов'язані утримувати 50% обов'язкового резерву за попередній місяць на окремому рахунку у НБУ, по якому відсоток сплачується із розрахунку 3% річних. Станом за 31 грудня 2009 року Банк утримував на цьому рахунку 15 180 тис. дол. США – рахунок, обмежений до використання (50% обов'язкового резерву). Станом за 31 грудня 2009 року нараховані відсотки по цьому рахунку складають 40 тис. дол. США. Ці кошти недоступні для щоденного використання.

Додатково, починаючи з 2009 року, банки зобов'язані утримувати на окремому рахунку в НБУ суму, яка дорівнює резерву, створеному банком (визначеному у відповідності до вимог НБУ) по кредитах наданих у іноземній валюті позичальникам, які не мають валютних надходжень.

Станом за 31 грудня 2009 року Банк утримував 2 100 тис. дол. США на такому окремому рахунку – рахунок, обмежений до використання (інший обов'язковий резерв). Ці кошти недоступні для щоденного використання.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***8. Кошти в інших банках**

	2009 р.	2008 р.
Поточні рахунки та депозити “овернайт” в інших банках		
- Країни-члени ОЕСР	120 657	70 470
- Країни, які не є членами ОЕСР	4 207	5 314
- Україна	59 554	5 029
	184 418	80 813
Строкові депозити в інших банках		
- Україна	97 819	-
- Країни-члени ОЕСР	13 633	32 760
- Країни, які не є членами ОЕСР	336	-
	111 788	32 760
Резерв під зменшення корисності	(39)	-
Всього кошти в інших банках	296 167	113 573

Зміни у резерві під зменшення корисності коштів в інших банках протягом року були такими:

	2009 р.	2008 р.
Резерв під зменшення корисності станом за 1 січня	-	-
Нараховано за рік	41	-
Вплив змін обмінних курсів	(2)	-
Резерв під зменшення корисності коштів в інших банках станом за 31 грудня	39	-

Поточні рахунки та депозити “овернайт” в інших банках включають нараховані відсотки в сумі 20 тис. дол. США (2008 р.: 74 тис. дол. США).

Протягом 2009 року Банк розміщував і залучав короткострокові кошти українських банків у різних валютах. Станом за 31 грудня 2009 року Банк розмістив на депозитах в українських банках суми, еквівалентні 142 233 тис. дол. США, і отримав від тих самих банків суми, еквівалентні 141 602 тис. дол. США, у різних валютах (2008 р.: кошти розміщені на суму, еквівалентну 298 491 тис. дол. США, і отримані на суму, еквівалентну 333 686 тис. дол. США). Для цілей даної фінансової звітності зазначені депозити обліковувались як валютні свопи і відображені на нетто-основі в сумі 892 тис. дол. США в складі інших активів та 198 тис. дол. США в складі інших зобов'язань (2008 р.: 2 416 тис. дол. США у складі інших активів та 37 611 тис. дол. США у складі інших зобов'язань) (Примітка 12, 19, 21).

Станом за 31 грудня 2009 року строкові депозити, розміщені в банках країн-членів ОЕСР та інших країн, загальною сумою 13 969 тис. дол. США (2008 р.: 11 611 тис. дол. США) являють собою гарантійні депозити для забезпечення акредитивів на імпорт товарів та гарантій, які Банк надав на користь своїх клієнтів.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***9. Кредити клієнтам**

	2009 р.	2008 р.
Кредити юридичним особам	1 224 750	1 413 906
Кредити фізичним особам	480 979	582 349
Обліковані векселі	-	33 245
	1 705 729	2 029 500
Резерв під зменшення корисності кредитів	(287 592)	(127 354)
Всього кредити клієнтам	1 418 137	1 902 146

Станом за 31 грудня 2009 року загальна сума непрацюючих кредитів становила 441 142 тис. дол. США (2008 р.: 104 716 тис. дол. США). Непрацюючі кредити включають кредити, платежі за якими прострочені більш ніж на 60 днів.

Валова сума кредитів клієнтам станом за 31 грудня 2009 року включає кредити на суму 1 630 418 тис. дол. США (2008 р.: 1 856 429 тис. дол. США) з фіксованою процентною ставкою та кредити на суму 75 311 тис. дол. США (2008 р.: 173 071 тис. дол. США) з плаваючою процентною ставкою.

Резерв під знецінення кредитів клієнтам

Нижче надане звірвання резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам за їх категоріями:

	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам	Обліковані векселі	Всього
Залишок на 1 січня 2009 року	87 448	39 786	120	127 354
Нараховано за рік	128 834	33 675	(118)	162 391
Кредити, списані протягом року як безнадійні	-	(5)	-	(5)
Вплив змін обмінних курсів	(1 446)	(700)	(2)	(2 148)
Залишок на 31 грудня 2009 року	214 836	72 756	-	287 592
Зменшення корисності окремих кредитів	212 277	68 884	-	281 161
Зменшення корисності кредитів загалом	2 559	3 872	-	6 431
	214 836	72 756	-	287 592

Загальна сума кредитів, резерв на зменшення корисності яких визначено окремо, до вирахування суми резерву на зменшення корисності таких активів

488 983	205 578	-	694 561
---------	---------	---	---------

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року**

(в тисячах дол. США)

9. Кредити клієнтам (продовження)

	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам	Обліковані векселі	Всього
Залишок на 1 січня 2008 р.	32 639	7 889	284	40 812
Нараховано за рік	67 085	34 920	1 208	103 213
Кредити, списані протягом року як безнадійні	(379)	(4)	-	(383)
Вплив змін обмінних курсів	(11 897)	(3 019)	(1 372)	(16 288)
Залишок на 31 грудня 2008 р.	87 448	39 786	120	127 354
Зменшення корисності окремих кредитів	83 233	30 892	-	114 125
Зменшення корисності кредитів загалом	4 215	8 894	120	13 229
	87 448	39 786	120	127 354
Загальна сума кредитів, резерв на зменшення корисності яких визначено окремо, до вирахування суми резерву на зменшення корисності таких активів	183 924	126 765	-	310 689

Знецінення окремих кредитів

Станом за 31 грудня 2009 року сума відсотків, нарахованих за кредитами, корисність яких зменшилась, склала 28 356 тис. дол. США (2008 р.: 2 447 тис. дол. США).

Справедлива вартість застави, що надана Банку за кредитами, знецінення яких визначено окремо, складає станом за 31 грудня 2009 року 562 782 дол. США (2008 р.: 237 347 тис. дол. США). Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням, а у деяких випадках на основі відповідного рішення суду.

Застава та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив керівні положення щодо прийняття різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманої застави:

- за операціями займу цінних паперів та операціями “репо”: грошові кошти або цінні папери,
- за кредитами юридичним особам: об’єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість, майнові права на депозити,
- за кредитами фізичним особам: майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банк також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву на зменшення корисності кредитів.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***9. Кредити клієнтам (продовження)**

Станом за 31 грудня 2009 року кредити, забезпечені депозитами клієнтів у Банку, становили 22 987 тис. дол. США (2008 р: 60 558 тис. дол. США) (Примітка 15).

Концентрація кредитів клієнтам

Станом за 31 грудня 2009 року сукупна сума кредитів в розмірі 456 638 тис. дол. США, наданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 27% загального кредитного портфелю (2008 р: сукупна сума кредитів в розмірі 519 076 тис. дол. США, наданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 26% загального кредитного портфелю).

Кредитний портфель Банку за секторами економіки:

	2009 р.	2008 р.
Торгівля та агентське обслуговування	585 856	679 078
Фізичні особи	480 979	582 349
Харчова промисловість та сільське господарство	186 808	279 572
Металургія	169 388	167 053
Машинобудування	79 463	103 109
Хімічна галузь	36 756	48 943
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	26 035	30 584
Гірничо-видобувна промисловість	13 125	17 691
Інше	127 319	121 121
Всього кредити клієнтам (валова сума)	1 705 729	2 029 500

Банк здійснює операції з кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість залежить від ряду факторів, в тому числі від загальної фінансової спроможності позичальника та української економіки.

Станом за 31 грудня 2009 року, кредити балансовою вартістю 296 039 тис. дол. США (2008 р.: 119 085 тис. дол. США) були надані в заставу по кредитах, отриманих від НБУ (Примітка 13).

10. Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу

	2009 р.	2008 р.
Корпоративні облігації	149	33 542
Державні боргові цінні папери	6 085	-
Всього інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	6 234	33 542

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***11. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи**

	Примі- щення	Удоско- налення орендо- ваного майна	Комп'юте- ри та інше обладнання	Капітало- вкладення в основні засоби	Всього основні засоби	Інвести- ційна нерухомість	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість								
1 січня 2009 р.	139 400	4 143	31 983	711	176 237	4 979	6 048	187 264
Надходження	168	-	3 068	835	4 071	-	1 340	5 411
Вибуття/ списання	(46)	(429)	(1 157)	-	(1 632)	(314)	(45)	(1 991)
Трансфери	690	32	(22)	(1 148)	(448)	435	13	-
Переоцінка	669	-	-	-	669	1 280	-	1 949
Збиток від зменшення корисності	(14 869)	-	-	-	(14 869)	(1 511)	-	(16 380)
Перерахунок у валюту представлення	(5 000)	(139)	(1 325)	125	(6 339)	(189)	(241)	(6 769)
Станом за 31 грудня 2009 р.	121 012	3 607	32 547	523	157 689	4 680	7 115	169 484
Знос і амортизація								
1 січня 2009 р.	15 921	1 240	16 976	-	34 137	-	3 625	37 762
Нарахування за рік (Примітка 27)	2 692	684	4 279	-	7 655	-	824	8 479
Вибуття/ списання	(17)	(165)	(1 060)	-	(1 242)	-	(40)	(1 282)
Трансфери	1	1	(8)	-	(6)	-	6	-
Переоцінка	20	-	-	-	20	-	-	20
Збиток від зменшення корисності	(1 945)	-	-	-	(1 945)	-	-	(1 945)
Перерахунок у валюту представлення	(629)	(58)	(687)	-	(1 374)	-	(147)	(1 521)
Станом за 31 грудня 2009 р.	16 043	1 702	19 500	-	37 245	-	4 268	41 513
Залишкова вартість станом за 31 грудня 2009 р.								
	104 969	1 905	13 047	523	120 444	4 680	2 847	127 971

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***11. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи (продовження)**

	Примі- щення	Удоско- налення орендо- ваного майна	Комп'юте- ри та інше обладнання	Капітало- вкладення в основні засоби	Всього основні засоби	Інвести- ційна нерухомість	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість								
1 січня 2008 р.	164 478	4 111	42 429	3 443	214 461	4 406	7 299	226 166
Надходження	13 025	8	11 567	6 546	31 146	-	1 890	33 036
Вибуття/ списання	(473)	(566)	(2 482)	-	(3 521)	(45)	(54)	(3 620)
Трансфери	5 148	2 887	(2 156)	(8 472)	(2 593)	2 593	-	-
Переоцінка	26 718	-	-	-	26 718	860	-	27 578
Збиток від зменшення корисності	(3 895)	-	-	-	(3 895)	(293)	-	(4 188)
Перерахунок у валюту представлення	(65 601)	(2 297)	(17 375)	(806)	(86 079)	(2 542)	(3 087)	(91 708)
Станом за 31 грудня 2008 р.	139 400	4 143	31 983	711	176 237	4 979	6 048	187 264
Знос і амортизація								
1 січня 2008 р.	19 045	1 220	23 133		43 398		4 562	47 960
Нарахування за рік (Примітка 27)	3 090	881	5 559		9 530		933	10 463
Вибуття/ списання	(463)	(301)	(2 398)		(3 162)		(17)	(3 179)
Трансфери	-	-	-		-		-	-
Переоцінка	2 406	-	-		2 406		-	2 406
Збиток від зменшення корисності	(69)	-	-		(69)		-	(69)
Перерахунок у валюту представлення	(8 088)	(560)	(9 318)		(17 966)		(1 853)	(19 819)
Станом за 31 грудня 2008 р.	15 921	1 240	16 976		34 137		3 625	37 762
Залишкова вартість станом за 31 грудня 2008 р.								
	123 479	2 903	15 007	711	142 100	4 979	2 423	149 502

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

11. Основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи (продовження)

Станом за 31 грудня 2009 року вартість повністю амортизованих активів, що перебувають у використанні Банку, становила 12 884 тис. дол. США (2008 р: 12 562 тис. дол. США).

Станом за 31 грудня 2009 року головний офіс та власні будівлі, меблі, обладнання та банкомати залишковою вартістю 127 971 тис. дол. США (2008 р: 149 502 тис. дол. США) були застраховані від стихійних лих, пограбування, пожежі та незаконних дій третіх осіб.

Орендні платежі, отримані від інвестиційної нерухомості за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року, становили 408 тис. дол. США (2008 р: 690 тис. дол. США) (Примітка 26). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної нерухомості за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року, становили 139 тис. дол. США (2008 р.: 38 тис. дол. США).

Станом на 1 листопада 2009 року незалежними оцінювачами було проведено оцінку приміщень та інвестиційної нерухомості Банку для цілей цієї фінансової звітності. Метод порівняння продажів є основою, використаною для оцінки. Цей метод був підтверджений методом капіталізації прибутку.

Станом за 31 грудня 2009 року будівлі Банку балансовою вартістю 94 873 тис. дол. США та інвестиційна нерухомість балансовою вартістю 2 580 тис. дол. США було надано в заставу під кредити від НБУ (Примітка 13).

Станом за 31 грудня 2009 року балансова вартість приміщень становила б 51 521 тис. дол. США (2008 р.: 52 962 тис. дол. США), а балансова вартість інвестиційної нерухомості становила б 2 821 тис. дол. США (2008 р: 2 409 тис. дол. США), якби вони відображались за собівартістю.

Приріст справедливої вартості приміщень в сумі 16 тис. дол. США (2008 р: 127 тис. дол. США) та зменшення корисності приміщень в сумі 2 291 тис. дол. США (2008 р.: 2 950 тис. дол. США) були відображені у звіті про прибутки та збитки (Примітка 26).

Приріст справедливої вартості інвестиційної нерухомості в сумі 1 280 тис. дол. США (2008 р.: 860 тис. дол. США) та зменшення корисності інвестиційної нерухомості в сумі 1 511 дол. США (2008 р.: 293 дол. США) були відображені у звіті про прибутки та збитки (Примітка 26).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***12. Інші активи**

	2009 р.	2008 р.
Похідні фінансові активи (Примітки 8, 21)	10 866	2 416
Передоплати за основні засоби та нематеріальні активи	6 478	490
Витрати на операції	4 466	1 766
Банківські метали	2 911	1 996
Кошти в розрахунках банківськими картками	2 408	2 293
Будівлі, утримувані для продажу	314	-
Інші	10 353	3 820
Резерв під зменшення корисності	(1 443)	(74)
Інші активи	36 353	12 707

13. Заборгованість перед Національним банком України

Станом за 31 грудня 2009 року Банк мав заборгованість перед Національним банком України за трьома кредитами.

10 грудня 2008 року Банк отримав кредит рефінансування у сумі 520 000 тис. грн. (69 986 тис. дол. США за обмінним курсом гривні до долара США на дату отримання). Процентна ставка за кредитом – 18,5% річних, строк повернення кредиту – грудень 2009 року. У грудні 2009 року цей кредит було подовжено до грудня 2012 року із зміною процентної ставки до 12,25%. Станом за 31 грудня 2009 року балансова вартість цього кредиту склала 48 770 тис. дол. США (2008 р.: 66 805 тис. дол. США).

У січні 2009 року Банк отримав від НБУ кредит для підтримки ліквідності в розмірі 500 000 тис. грн. (64 935 тис. дол. США за обмінним курсом гривні до долара США на дату отримання). Процентна ставка за кредитом – 18,5% річних, строк повернення кредиту – грудень 2009 року. У грудні 2009 року цей кредит було подовжено до грудня 2012 року з процентною ставкою 12,25% річних. Станом за 31 грудня 2009 року балансова вартість цього кредиту склала 56 355 тис. дол. США.

У березні 2009 року Банк отримав від НБУ кредит для підтримки ліквідності в розмірі 1 336 900 тис. грн. (171 306 тис. дол. США за обмінним курсом гривні до долара США на дату отримання). Процентна ставка за кредитом – 16,5% річних, строк повернення кредиту – березень 2010 року. У грудні 2009 року цей кредит було подовжено до квітня 2013 року з процентною ставкою 12,25% річних. Станом за 31 грудня 2009 року балансова вартість цього кредиту склала 140 116 тис. дол. США.

Кредити забезпечено правом власності на кредити балансовою вартістю 296 039 тис. дол. США та приміщення Банку (Примітка 9) та 97 453 тис. дол. США (Примітка 11) (2008 р.: кредити забезпечено правом власності на кредити балансовою вартістю 113,609 тис. дол. США).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

14. Кошти інших банків

	2009 р.	2008 р.
Поточні рахунки інших банків		
- Україна	11 847	41 887
- Країни, які не є членами ОЕСР	42	127
	11 889	42 014
Строкові депозити інших банків		
- Україна	17 988	18 092
- Країни, які не є членами ОЕСР	-	2 464
	17 988	20 556
Всього кошти інших банків	29 877	62 570

Станом за 31 грудня 2009 року строкові депозити інших банків включають 66 тис. дол. США (2008 р: 66 тис. дол. США), розміщених у якості забезпечення зобов'язань за акредитивами на імпорт товарів та гарантіями (Примітка 32).

15. Кошти клієнтів

	2009 р.	2008 р.
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	94 852	143 026
- Строкові депозити	157 523	260 749
- Договори “репо”	-	668
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	75 466	68 604
- Строкові депозити	399 147	390 427
Всього рахунки клієнтів	726 988	863 474

Станом за 31 грудня 2009 р. сукупна сума депозитів, що належать 10 найбільшим клієнтам Банку, становить 132 925 тис. дол. США, що складає 18% загальної суми на рахунках клієнтів (2008 р: сукупна сума депозитів, що належала 10 найбільшим клієнтам Банку, становила 175 801 тис. дол. США, що складало 20% загальної суми на рахунках клієнтів).

Станом за 31 грудня 2009 року на рахунках клієнтів було депозитів у сумі 34 771 тис. дол. США (2008 р: 180 140 тис. дол. США), які утримувались як забезпечення кредитів клієнтам у сумі 22 987 тис. дол. США (2008 р.: 60 558 тис. дол. США) (Примітка 9) та для забезпечення зобов'язань за кредитами в сумі 4 522 тис. дол. США (2008 р.: 36 545 тис. дол. США). Крім цього, сума 17 440 тис. дол. США (2008 р: 11 015 тис. дол. США) утримувалась як забезпечення зобов'язань за акредитивами на імпорт товарів, гарантіями та векселями (Примітка 32).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***15. Кошти клієнтів (продовження)**

Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити строкові депозити фізичним особам на вимогу вкладника. Якщо строковий депозит виплачується на вимогу вкладника до настання строку погашення, проценти сплачуються на основі процентної ставки за депозитами на вимогу, якщо у договорі не зазначена інша процентна ставка.

Концентрація галузей економіки на рахунках клієнтів є такою:

	2009 р.	2008 р.
Фізичні особи	474 613	459 031
Торгівля та агентське обслуговування	56 409	104 248
Машинобудування	24 883	36 088
Гірничо-видобувна та енергетична галузі	68 250	49 073
Транспорт та інфраструктура	10 319	20 357
Небанківські фінансові організації	31 661	43 420
Металургія	7 070	14 236
Хімічна галузь	6 617	13 502
Харчова промисловість та сільське господарство	4 348	17 672
Некомерційні установи	7 722	8 644
Інше	35 096	97 203
Всього рахунки клієнтів	726 988	863 474

16. Випущені єврооблігації

У лютому і травні 2007 року Банк отримав кредит у сумі 275 000 тис. дол. США від Standard Bank Plc. Цей кредит було профінансовано шляхом випуску Standard Bank Plc боргових цінних паперів («єврооблігації») із ставкою 9,75%, без права зворотної вимоги до Standard Bank Plc, виключно для цілей фінансування кредиту Банку. Строк погашення кредиту – лютий 2010 року. Процентна ставка за кредитом становить 9,75% річних.

У грудні 2009 року у результаті проведення реструктуризації позикових коштів Банку, цей кредит було замінено на кредит з процентною ставкою 11% річних і строком повернення у грудні 2014 року. Станом за 31 грудня 2009 року балансова вартість цього кредиту склала 269 729 тис. дол. США.

17. Випущені облігації

У червні 2007 року Банк випустив облігації Серії А, деноміновані у гривнях, загальною номінальною вартістю 59 406 тис. дол. США (300 000 тис. грн.). Процентна ставка за цими облігаціями становить 12,0% річних, строк погашення – червень 2010 року. У квітні 2008 року Банк випустив облігації Серії Б, деноміновані у гривнях, загальною номінальною вартістю 61 870 тис. дол. США (300 000 тис. грн.). Процентна ставка за цими облігаціями становить 13,5% річних, строк погашення – квітень 2011 року.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***17. Випущені облігації (продовження)**

У 2009 році Банк достроково повністю погасив облігації серії А та облігації серії Б номінальною вартістю 284 566 тис. грн..

	2009 р.		2008 р.	
	Номінальна вартість	Балансова вартість	Номінальна вартість	Балансова вартість
Випущені облігації серії Б	253	265	26 699	27 078
Випущені облігації серії А	-	-	10 519	10 523
Всього випущені облігації	253	265	37 218	37 601

18. Інші позикові кошти

	2009 р.	2008 р.
Standard Bank London Limited	154 036	154 303
VTB Bank Europe Plc	50 016	49 156
Landesbank Berlin AG	20 563	16 692
HSBC Bank Plc	20 026	34 849
Black Sea Trade and Development Bank	18 390	18 315
Deutsche Bank	12 937	21 509
Fortis Bank (Belgium)	2 752	9 871
Cargill Financial Services International, Inc.	-	93 068
ING Belgium SA/NV Brussels	-	18 487
KBC Bank NV	-	16 023
Credit Suisse Geneva	-	10 427
Інші кошти	11 799	42 481
Всього інші позикові кошти	290 519	485 181

22 грудня 2009 року Банк підписав договір з низкою своїх кредиторів щодо реструктуризації заборгованості Банку балансовою вартістю 242 468 тис. дол. США. Цей договір вступає в силу з 4 лютого 2010 року. У відповідності до умов договору заборгованість Банку перед декількома кредиторами об'єднується в один кредит з процентною ставкою LIBOR + 2,5% річних до 31 грудня 2010 року та LIBOR + 3,0% до кінця терміну кредиту у грудні 2014 року.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***18. Інші позикові кошти (продовження)**

Кредити, отримані від Landesbank Berlin AG, були деноміновані у євро з середньозваженою ставкою EURIBOR + 0,6% річних на суму боргу, зі строком погашення з 28 червня 2013 року по 30 листопада 2014 року. Ці кредити було отримано з метою фінансування придбання клієнтами Банку імпортного обладнання.

Кредити, отримані від Deutsche Bank, були деноміновані у євро з середньозваженою ставкою EURIBOR + 0,9% річних на суму боргу, зі строком погашення з 19 березня 2010 року по 12 лютого 2014 року. Ці кредити було отримано з метою фінансування придбання клієнтами Банку імпортного обладнання.

Кредити, отримані від Fortis Bank (Belgium) N.V., були деноміновані у євро і у доларах США з середньозваженою ставкою EURIBOR + 2,3% річних на суму боргу, зі строком погашення з 18 червня 2010 року по 20 грудня 2010 року. Ці кредити було отримано з метою фінансування придбання клієнтами Банку імпортного обладнання.

Банк також отримав інші кредитні кошти на суму 11 799 тис. дол. США від інших банків з метою фінансування придбання клієнтами Банку імпортного обладнання. Ці кредитні кошти деноміновані у доларах США та євро з середньозваженою ставкою 5,5% (для євро) та 6,1% (для доларів США) річних на суму боргу, зі строком погашення з 14 січня 2010 року по 11 грудня 2014 року.

19. Інші зобов'язання

	2009 р.	2008 р.
Похідні фінансові зобов'язання (Примітка 8, 21)	398	37 611
Резерв за кредитними зобов'язаннями (Примітка 32)	218	8 499
Суми до сплати працівникам	2 254	2 539
Інші податки до сплати	909	840
Витрати на програмне забезпечення, що підлягають сплаті за ліцензійними угодами	144	376
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	195	127
Інші нарахування та відстрочений дохід	9 614	5 457
Усього інші зобов'язання	13 732	55 449

20. Субординований борг

У 2009 році Банк отримав субординований борг в сумі 27 552 тис. дол. США (31 грудня 2009 року його балансова вартість складала 27 762 тис. дол. США). Процентна ставка за цим депозитом – 9% річних, строк повернення – жовтень 2015 року.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***21. Похідні фінансові інструменти**

Банк укладає торговельні угоди з використанням похідних фінансових інструментів. Нижче представлено таблицю, що відображає справедливу вартість похідних фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності як активи або зобов'язання, а також їхні умовні суми.

Станом за 31 грудня 2009 року Банк мав невиконані угоди з обміну валют з іншими Банками:

	2009 р.			
	Купівля іноземної валюти	(Продаж іноземної валюти)	Позитивна справедлива вартість	(Негативна справедлива вартість)
Валютні форвардні угоди	101 252	(91 415)	10 037	(200)
Валютні свопи	142 233	(141 602)	829	(198)
Всього			10 866	(398)

Станом за 31 грудня 2008 р. Банк мав невиконані угоди з обміну валют з іншими Банками:

	2008 р.			
	Купівля іноземної валюти	(Продаж іноземної валюти)	Позитивна справедлива вартість	(Негативна справедлива вартість)
Валютні форвардні угоди	217 015	(217 561)	613	(1 159)
Валютні свопи	298 491	(333 686)	2 416	(37 611)
Всього			3 029	(38 770)

Відповідний чистий прибуток або збиток від зміни справедливої вартості був облікований у складі прибутку від торгових операцій з іноземною валютою.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року***(в тисячах дол. США)***22. Капітал**

Станом за 31 грудня 2009 року акціонерний капітал Банку складався з 10 968 880 простих акцій (2008 р: 10 968 880 акцій) номінальною вартістю 230 грн. за акцію (28,80 дол. США за обмінним курсом 7,985 грн. за 1 долар США на 31 грудня 2009 року). Всі акції мають рівні права голосу.

	31 грудня 2009 р.			31 грудня 2008 р.		
	Кількість акцій	Номінальна вартість	Сума, скоригована з урахуванням інфляції	Кількість акцій	Номінальна вартість	Сума, скоригована з урахуванням інфляції
Прості акції / Всього акціонерний капітал	10 968 880	315 948	332 587	10 968 880	327 641	344 897

Станом за 31 грудня 2009 року усі акції були повністю сплачені і зареєстровані.

Характер та призначення інших резервів

Інші резерви використовуються для відображення накопиченої курсової різниці в результаті перерахунку статей капіталу в валюту представлення звітності за обмінним курсом на дату відповідного звіту про фінансовий стан.

23. Аналіз за сегментами

Банк використовує інформацію за сегментами банківської діяльності як первинний формат надання інформації за сегментами. Банк здійснює свою діяльність у трьох основних бізнес-сегментах:

- Послуги фізичним особам – цей бізнес-сегмент включає банківські послуги клієнтам-фізичним особам з відкриття та ведення поточних та депозитних рахунків, інвестиційні продукти, послуги зі зберігання цінностей, обслуговування дебетових та депозитних карток, споживче та іпотечне кредитування.
- Послуги корпоративним клієнтам – цей бізнес-сегмент включає послуги прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі “овердрафт” та інших кредитних ліній, валютообмінні операції та похідні продукти.
- Інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції – цей бізнес-сегмент включає торгові операції з фінансовими інструментами і структуроване фінансування.

Операції між сегментами банківської діяльності здійснюються на звичайних комерційних умовах. Кошти перерозподіляються між сегментами, що призводить до виникнення трансфертних витрат, які показані у складі операційного доходу. Процентні, що стягуються за ці кошти, визначаються відповідно до розрахунків вартості капіталу Банку. Інших суттєвих статей доходів та витрат за операціями між сегментами банківської діяльності немає. Активи і зобов’язання сегментів складаються з операційних активів та зобов’язань, що становлять більшу частину валюти звіту про фінансовий стан, але виключають деякі статті, такі як оподаткування. Коригування з урахуванням внутрішніх розрахунків і трансфертного ціноутворення були відображені в результатах діяльності кожного сегмента.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

23. Аналіз за сегментами (продовження)

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом за 31 грудня 2009 року представлена нижче:

	Послуги фізичним особам	Послуги корпоративним клієнтам	Інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції	Нерозподіле ні статті	Всього
2009 р.					
Активи					
Активи сегмента	581 131	1 076 388	323 062	-	1 980 581
Поточні податкові активи	-	-	-	6 702	6 702
Всього активи	581 131	1 076 388	323 062	6 702	1 987 283
Зобов'язання					
Зобов'язання сегмента	478 783	254 592	870 738	-	1 604 113
Поточні та відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	7 516	7 516
Всього зобов'язання	478 783	254 592	870 738	7 516	1 611 629
Інші статті за сегментами					
Капітальні витрати	4 282	867	262	-	5 411
Амортизація	(6 709)	(1 359)	(411)	-	(8 479)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

23. Аналіз за сегментами (продовження)

Інформацію за основними сегментами банківської діяльності Банку станом за 31 грудня 2009 року представлено нижче:

	Послуги фізичним особам	Послуги корпоратив- ним клієнтам	Інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції	Нероз- поділен і статті	Виключен ня	Всього
2009 р.						
Зовнішні доходи	85 472	225 282	54 416	-	-	365 170
Доходи від інших сегментів	11 174	-	102 698	-	(113 872)	-
Всього доходи	96 646	225 282	157 114	-	(113 872)	365 170
Загальна сума доходів включає:						
- Процентні доходи	77 845	207 368	153 355	-	(113 872)	324 696
- Комісійні доходи	17 142	8 510	1 833	-	-	27 485
- Інші доходи	1 659	9 404	1 908	-	-	12 971
- Зменшення резерву під зменшення корисності кредитів	-	-	18	-	-	18
Всього доходи	96 646	225 282	157 114	-	(113 872)	365 170
Суттєві витрати:						
- Процентні витрати	(51 878)	(26 060)	(104 750)	-	-	(182 688)
- Комісійні витрати	(7 299)	(604)	(361)	-	-	(8 264)
- Операційні витрати	(33 602)	(20 166)	(6 814)	-	-	(60 582)
- Інші витрати	-	-	(482)	-	-	(482)
- Резерв під зменшення корисності кредитів	(33 675)	(128 775)	-	-	-	(162 450)
- Резерв по цінних паперах	-	-	(6 818)	-	-	(6 818)
Всього витрати	(126 454)	(175 605)	(119 225)	-	-	(421 284)
Результат сегмента	(29 808)	(64 195)	37 889	-	-	(56 114)
Дохід з податку на прибуток	-	-	-	-	-	1 800
Збиток за рік						(54 314)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

23. Аналіз за сегментами (продовження)

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом за 31 грудня 2008 року представлена нижче:

	Послуги фізичним особам	Послуги корпоративним клієнтам	Інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції	Нерозподілені статті	Всього
2008 р.					
Активи					
Активи сегмента	693 627	1 435 297	181 794	-	2 310 718
Поточні податкові активи	-	-	-	7 097	7 097
Всього активи	693 627	1 435 297	181 794	7 097	2 317 815
Зобов'язання					
Зобов'язання сегмента	473 177	423 971	957 671	-	1 854 819
Поточні та відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	11 836	11 836
Всього зобов'язання	473 177	423 971	957 671	11 836	1 866 655
Інші статті за сегментами					
Капітальні витрати	20 378	11 318	1 340	-	33 036
Амортизація	(6 455)	(3 585)	(423)	-	(10 463)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

23. Аналіз за сегментами (продовження)

Інформацію за основними сегментами банківської діяльності Банку станом за 31 грудня 2008 року представлено нижче:

	Послуги фізичним особам	Послуги корпоративн им клієнтам	Інвестиційна банківська діяльність та казначейські банківські операції	Нерозпод ілені статті	Виключен ня	Всього
2008 р.						
Зовнішні доходи	100 784	220 965	47 711	18 476	-	387 936
Доходи від інших сегментів	-	-	97 036	-	(97 036)	-
Всього доходи	100 784	220 965	144 747	18 476	(97 036)	387 936
Загальна сума доходів включає:						
- Процентні доходи	71 598	203 165	129 367	-	(97 036)	307 094
- Комісійні доходи	25 164	15 367	3 718	-	-	44 249
- Інші доходи	4 022	2 433	11 662	18 476	-	36 593
Всього доходи	100 784	220 965	144 747	18 476	(97 036)	387 936
Суттєві витрати:						
- Процентні витрати	(49 192)	(35 559)	(86 208)	-	-	(170 959)
- Комісійні витрати	(10 100)	(1 663)	(352)	-	-	(12 115)
- Операційні витрати	(43 109)	(28 089)	(6 515)	-	-	(77 713)
- Резерв під зменшення корисності кредитів	(34 920)	(67 689)	(604)	-	-	(103 213)
- Резерв по цінних паперах	-	-	(6 029)	-	-	(6 029)
Всього витрати	(137 321)	(133 000)	(99 708)	-	-	(370 029)
Результат сегмента	(40 282)	(9 212)	42 590	14 397	-	7 493
Дохід з податку на прибуток	-	-	-	-	-	7 769
Прибуток за рік						15 262

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

23. Аналіз за сегментами (продовження)

Географічні сегменти. Інформація за основними географічними сегментами Банку станом за 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року, а також за роки, що закінчилися зазначеними датами, представлена нижче.

	Україна	Країни-члени ОЕСР	Країни, які не є членами ОЕСР	Всього
2009 р.				
Активи сегмента	1 838 708	144 031	4 544	1 987 283
Всього активи сегмента	1 838 708	144 031	4 544	1 987 283
Зовнішні доходи	368 931	180	92	369 203
Капітальні витрати	5 411	-	-	5 411
Кредитні зобов’язання	157 169	617	97	157 883
2008 р.				
Активи сегмента	2 208 327	104 174	5 314	2 317 815
Всього активи сегмента	2 208 327	104 174	5 314	2 317 815
Зовнішні доходи	384 156	3 257	523	387 936
Капітальні витрати	33 036	-	-	33 036
Кредитні зобов’язання	333 389	1 083	97	334 569

Зовнішні доходи та активи, а також кредитні зобов’язання були класифіковані залежно від країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти у касі, приміщення, обладнання та капітальні витрати були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

Суми та доходи за операціями з країнами-членами ОЕСР стосуються таких країн: Австрія, Бельгія, Канада, Чехія, Данія, Німеччина, Японія, Нідерланди, Польща, Швеція, Швейцарія, Великобританія, США.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

24. Процентні доходи та витрати

	2009 р.	2008 р.
Процентні доходи		
Кредити клієнтам		
- юридичні особи	214 905	199 309
- фізичні особи	66 032	71 598
Кошти в інших банках	37 001	11 034
Цінні папери	6 758	25 153
Всього процентні доходи	324 696	307 094
Процентні витрати		
Фізичні особи		
- строкові депозити	(51 181)	(48 050)
- поточні рахунки	(696)	(1 142)
Юридичні особи		
- строкові депозити	(13 993)	(31 329)
- поточні рахунки	(4 263)	(4 229)
Заборгованість перед НБУ	(40 447)	(748)
Кошти інших банків	(16 867)	(6 686)
Єврооблігації випущені	(28 369)	(27 640)
Облігації випущені	(1 320)	(8 256)
Інші позикові кошти	(24 994)	(42 879)
Субординований борг	(558)	-
Всього процентні витрати	(182 688)	(170 959)
Чисті процентні доходи	142 008	136 135

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

25. Чистий комісійний дохід

	2009 р.	2008 р.
Платіжні картки	15 427	23 665
Обмін іноземної валюти	3 632	6 791
Платежі	2 216	3 352
Документарні операції	3 271	6 654
Касове обслуговування	1 300	2 536
Інше	1 639	1 251
Комісійні доходи	27 485	44 249
Платіжні картки	(6 766)	(9 940)
Інкасація готівкових коштів	(675)	(896)
Витрати на користування системою Reuters	(350)	(326)
Платежі	(339)	(435)
Документарні операції	(95)	(444)
Інше	(39)	(74)
Комісійні витрати	(8 264)	(12 115)
Чисті винагороди та комісії отримані	19 221	32 134

26. Інші доходи та витрати

	2009 р.	2008 р.
Дохід від переоцінки інвестиційної нерухомості (Примітка 11)	1 280	860
Зменшення корисності інвестиційної нерухомості (Примітка 11)	(1 511)	(293)
Дохід від переоцінки приміщень (Примітка 11)	16	127
Зменшення корисності приміщень (Примітка 11)	(2 291)	(2 950)
Орендний дохід (Примітка 11)	408	690
Отримані штрафи	1 228	611
Збиток від вибуття основних засобів	(80)	(58)
Інші доходи	2 918	684
Інші витрати	(227)	(93)
Всього інші доходи та витрати	1 741	(422)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

27. Операційні витрати

	2009 р.	2008 р.
Заробітна плата, виплати працівникам та обов’язкові внески до державних фондів	28 692	37 275
Знос та амортизація (Примітка 11)	8 479	10 463
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	4 608	3 653
Аудиторські, юридичні та консультаційні послуги	4 472	2 238
Витрати на утримання приміщень та обладнання	4 070	6 099
Оренда приміщень	3 150	4 546
Реклама, представницькі витрати та витрати на утримання представництв	1 602	3 054
Послуги зв’язку	1 027	1 932
Послуги охорони	729	1 108
Навчання персоналу	133	582
Благодійна діяльність	33	270
Інше	3 587	6 493
Всього операційні витрати	60 582	77 713

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов’язкових внесків до державних фондів включено обов’язкові внески до Фонду соціального страхування та Пенсійного фонду України в сумі 6 340 тис. дол. США (2008 р.: 9 073 тис. дол. США). Внески до Пенсійного фонду України здійснюються за планом із встановленими внесками.

28. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2009 р.	2008 р.
Поточні податкові витрати	6	142
Дохід з податку на прибуток	(1 806)	(7 911)
Дохід з податку на прибуток за рік	(1 800)	(7 769)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

28. Податок на прибуток (продовження)

Доходи Банку оподатковуються податком на прибуток за ставкою 25% (2008 р.: 25%). Узгодження очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

	2009 р.	2008 р.
(Збиток)/ прибуток до оподаткування	(56 114)	7 493
Теоретична сума податку за чинною ставкою (25%)	(14 029)	1 873
Податковий ефект неоподатковуваних статей:		
- Дохід, що визнається тільки для цілей оподаткування	180	88
- Дохід, визнаний тільки у фінансовій звітності	(2 047)	(4 913)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	1 082	1 032
- Витрати, що визнаються тільки для цілей оподаткування	(1 407)	-
- Курсові різниці при визнанні поточного та відстроченого податку на прибуток	549	(5 619)
- Інші нетимчасові різниці	(65)	(230)
- Зміна невизнаного відстроченого податкового активу	13 937	-
Дохід з податку на прибуток за рік	(1 800)	(7 769)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

28. Податок на прибуток (продовження)

Станом за 31 грудня відстрочені податкові активи і зобов’язання та їх рух за відповідні роки включають:

	31 грудня 2008 р.	Відображено у іншому сукупному доході	Відображено у звіті про прибутки та збитки	Перерахунок у валюту звітності	31 грудня 2009 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об’єкт оподаткування					
Резерв на зменшення корисності кредитів та кредитних зобов’язань	6 460	-	15 356	(231)	21 585
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	2 862	(407)	1 262	(102)	3 615
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(21 812)	2 500	2 166	777	(16 369)
Нараховані процентні та комісійні доходи	2 556	-	(1 361)	(91)	1 104
Нараховані процентні та комісійні витрати	(18)	-	(932)	1	(949)
Інше	(1 884)	-	(748)	67	(2 565)
Чистий відстрочений податковий актив	(11 836)	2 093	15 743	421	6 421
Невизнаний податковий актив	-	-	(13 937)	-	(13 937)
Чисте відстрочене податкове зобов’язання	(11 836)	2 093	1 806	421	(7 516)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

28. Податок на прибуток (продовження)

	31 грудня 2007 р.	Відображено у звіті про зміни капіталу	Відображено у звіті про прибутки та збитки	Перерахунок у валюту звітності	31 грудня 2008 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об’єкт оподаткування					
Резерв на зменшення корисності кредитів та кредитних зобов’язань	(2 327)	-	7 986	801	6 460
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	1 328	407	1 584	(457)	2 862
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(25 949)	(5 827)	(434)	10 398	(21 812)
Нараховані процентні та комісійні доходи	2 407	-	977	(828)	2 556
Нараховані процентні та комісійні витрати	429	-	(299)	(148)	(18)
Інше	29	-	(1 903)	(10)	(1 884)
Чисте відстрочене податкове зобов’язання	(24 083)	(5 420)	7 911	9 756	(11 836)

29. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов’язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Департаментами, що беруть найбільш активну участь в управлінні ризиками, є Департамент управління кредитними ризиками та Департамент управління ринковими та операційними ризиками, що підпорядковані Заступнику Голови Правління та звітують Правлінню Банку, Кредитній раді та Комітету з управління активами та зобов’язаннями.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

29. Управління ризиками (продовження)

Наглядова рада

Наглядова рада має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку та Статутом Банку уповноважена затверджувати будь-які операції від імені Банку в сумі понад 20% вартості акціонерного капіталу Банку.

Правління

У більшості випадків Правління несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління делегує свої повноваження стосовно загального управління активами та зобов'язаннями Банку Комітету з управління активами та зобов'язаннями, затверджує склад цього Комітету та Комітету тарифів. Крім цього, Правління несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку.

Комітет з управління активами та зобов'язаннями

Комітет з управління активами та зобов'язаннями несе відповідальність за управління активами та зобов'язаннями Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Департамент управління кредитними ризиками

Департамент управління кредитними ризиками несе відповідальність за розробку методології управління кредитним ризиком, впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням кредитним ризиком, звітність.

Департамент управління ринковими та операційними ризиками

Департамент управління ринковими та операційними ризиками несе відповідальність за розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку виконувати кількісну оцінку процентного, валютного, операційного ризиків та ризику ліквідності. Цей структурний підрозділ Банку веде поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі та контролює виконання рішень Комітету з управління активами та зобов'язаннями.

Система оцінки ризиків та звітування

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються імовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, імовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, що Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

---

29. Управління ризиками (продовження)

Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню, Комітету з управління активами та зобов'язаннями, Кредитній Раді та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного и процентного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки, клієнтами, та географічних ризиків. Старший управлінський персонал оцінює достатність резерву для відшкодування можливих збитків Банку від кредитних операцій на щоквартальній основі. Щомісяця Правління отримує детальний звіт про ризики, що має на меті надати всю необхідну інформацію для того, щоб Правління могло оцінити ризики Банку та зробити певні висновки.

Зниження ризику

В рамках загального процесу управління ризиками Банк використовує похідні фінансові інструменти (деривати) та інші інструменти для управління процентними, валютними ризиками, ризиками, що виникають у зв'язку зі змінами в процентних ставках, курсах іноземних валют, ризиками зміни курсу акцій, кредитними ризиками та ризиками, пов'язаними із запланованими операціями.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація виникає у разі якщо декілька контрагентів здійснюють аналогічну господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретну галузь чи географічний регіон.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків внутрішні політика і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Визначена концентрація кредитних ризиків контролюється і управляється належним чином.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, що являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з установленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає зокрема отримання застави та гарантій юридичних осіб.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується такими інструментами, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах акредитиву. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

У наведеній нижче таблиці зазначені максимальні показники кредитного ризику за статтями звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти. Максимальний ризик представлений загальною сумою, без урахування ефекту зниження ризику шляхом укладення Генеральних угод про взаємозалік та договорів застави і після вирахування будь-якого резерву під зменшення корисності.

	2009 р.	2008 р.
Залишки коштів на рахунках в НБУ (Примітка 7)	50 169	41 668
Кошти в інших банках (Примітка 8)	296 167	113 573
Кредити клієнтам (Примітка 9)	1 418 137	1 902 146
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу (Примітка 10)	6 234	33 542
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо” (Примітка 10)	-	162
Інші активи	12 454	3 048
Умовні та договірні фінансові зобов'язання (Примітка 29)	92 196	191 882
Сукупний кредитний ризик	1 857 357	2 286 021

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю суми, наведені вище, являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних Примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. У наведеній нижче таблиці відображено кредитну якість по класу активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі системи кредитних рейтингів.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Станом за 31 грудня 2009 р.	Примітка	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась			Прострочені чи такі, що їх корисність зменшилась	Всього
		Високий рейтинг	Стандарт ний рейтинг	Рейтинг нижче норми		
Кошти в інших банках	8	157 858	77 145	61 164	39	296 206
Кредити клієнтам	9					
- Кредити юридичним особам		46 659	236 198	353 046	588 847	1 224 750
- Кредити фізичним особам		203 911	68 314	3 176	205 578	480 979
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	10	6 085	-	-	12 831	18 916
Всього		414 513	381 657	417 386	807 295	2 020 851

Станом за 31 грудня 2008 р.	Примітка	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась			Прострочені чи такі, що їх корисність зменшилась	Всього
		Високий рейтинг	Стандарт ний рейтинг	Рейтинг нижче норми		
Кошти в інших банках	8	85 751	22 114	5 708	-	113 573
Кредити клієнтам	9					
- Кредити юридичним особам		178 715	423 937	533 491	277 763	1 413 906
- Кредити фізичним особам		160 930	283 723	4 248	133 448	582 349
- Обліковані векселі		-	33 245	-	-	33 245
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	10	4 515	14 664	13 255	6 609	39 043
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо”	10	-	-	-	690	690
Всього		429 911	777 683	556 702	418 510	2 182 806

Політика Банку передбачає ведення чітких та послідовних кредитних рейтингів по кредитному портфелю, що забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками господарської діяльності, географічними регіонами та видами продуктів. Система рейтингів підтримується різними фінансовими аналітиками з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення визначальних факторів оцінки, пов'язаного з контрагентами ризику. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банку. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Аналіз за строками погашення прострочених кредитів, корисність яких не зменшилась, за класами фінансових активів

Станом за 31 грудня 2009 р.	До 30 днів	31-60 днів	Більше 60 днів	Всього
Кредити клієнтам				
- Кредити юридичним особам	99 864	-	-	99 864
Всього	99 864	-	-	99 864
Станом за 31 грудня 2008 р.	До 30 днів	31-60 днів	Більше 60 днів	Всього
Кредити клієнтам				
- Кредити юридичним особам	88 764	5 075	-	93 839
- Кредити фізичним особам	6 683	-	-	6 683
Всього	95 447	5 075	-	100 522

Справедлива вартість застави, яка утримувалась Банком станом на 31 грудня 2009 р. в забезпечення сукупної суми загальної простроченої заборгованості, корисність якої не зменшилась, становила 119 281 тис. дол. США. Детальна інформація про види утримуваної застави наведена у розділі “Застава та інші засоби підвищення якості кредитів” у Примітці 9.

Детальна інформація стосовно резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам наведена у Примітці 9.

Аналіз зменшення корисності

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають визначення того, чи прострочені виплати основної суми заборгованості або процентів за кредитом більш ніж на 30 днів, чи відомо про будь-які труднощі з огляду на грошові потоки контрагентів, зниження кредитного рейтингу або порушення первісних умов відповідного договору. Банк здійснює аналіз зменшення корисності у двох напрямках: створення резерву під зменшення корисності окремих кредитів і резерву під зменшення корисності кредитів загалом.

Резерв під зменшення корисності окремих кредитів

Банк визначає суму резерву під зменшення корисності окремо за кожним суттєвим кредитом в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійснимість бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити продуктивність праці в разі виникнення фінансових труднощів, грошові надходження та очікувані виплати дивідендів в разі оголошення банкрутом, наявність іншої фінансової підтримки та можлива вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків. Збитки від зменшення корисності оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більш пильної уваги.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Резерв під зменшення корисності кредитів на сукупній основі

Банк визначає суму резерву під зменшення корисності кредитів, наданих клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим (включаючи кредитні картки, житлову іпотеку та незабезпечені споживчі кредити), загалом, а також окремих суттєвих кредитів, стосовно яких ще немає об'єктивних ознак зменшення корисності. Банк аналізує резерви під зменшення корисності на кожну звітну дату, при цьому кожний кредитний портфель перевіряється окремо.

Під час аналізу резерву під зменшення корисності кредитів загалом Банк враховує знецінення зменшення корисності, що може мати місце у портфелі, навіть якщо немає об'єктивних ознак зменшення корисності окремих кредитів. Збитки від зменшення корисності визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від зменшення корисності та моментом визначення зменшення корисності як такого, що потребує створення резерву під час аналізу зменшення корисності окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі зменшення корисності. Потім резерв під зменшення корисності перевіряється кредитним керівництвом для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів і створення відповідних резервів здійснюється так само, як і для кредитів.

Балансова вартість за категоріями реструктурованих фінансових активів

У таблиці нижче наведена балансова вартість реструктурованих фінансових активів за категоріями.

	2009 р.	2008 р.
Кредити клієнтам		
- Кредити юридичним особам	510 156	19 536
- Кредити фізичним особам	64 900	-
Всього	575 056	19 536

Ризик ліквідності та управління бюджетом

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в напружених умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

У кризовому періоді Банк, з ціллю забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, впровадив політику спрямовану на утримування ліквідних активів на рівні достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених НБУ. Станом за 31 грудня зазначені нормативи були такими:

Норматив	2009 р., %	2008 р., %
Н4 “Норматив миттєвої ліквідності” (сума коштів у касі та на кореспондентських рахунках / зобов’язання, що погашаються на вимогу) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ, – 20%)	131,76	69,69
Н5 “Норматив поточної ліквідності” (активи з кінцевим строком погашення до 31 дня / зобов’язання з кінцевим строком погашення до 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ, – 40%)	99,31	72,71
Н6 “Норматив короткострокової ліквідності” (певні активи з початковим строком погашення до 1 року / зобов’язання з початковим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов’язання) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ, – 20%)	61,23	29,47

Аналіз фінансових зобов’язань, згрупованих на основі строків від дати балансу до дати погашення згідно з відповідним договором

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов’язань Банку станом за 31 грудня 2009 р. на основі договірних недисконтованих зобов’язань з виплати коштів. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банк мав би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

Станом за 31 грудня 2009 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед НБУ	1 259	11 539	3 928	34 009	263 568	314 303
Кошти інших банків	24 809	-	5 462	-	-	30 271
Похідні фінансові інструменти						
сума до сплати	219 103	14 070	-	-	-	233 173
сума до отримання	(220 138)	(14 342)	-	-	-	(234 480)
Кошти клієнтів	337 292	149 171	96 366	137 346	32 445	752 620
Єврооблігації випущені	-	24 739	7 079	14 158	370 768	416 744
Облігації випущені	12	-	267	-	-	279
Інші позикові кошти	243 402	3 144	3 956	450	43 766	294 718
Інші зобов’язання	-	52	-	-	91	143
Субординований борг	421	402	618	1 250	39 488	42 179
Всього недисконтовані фінансові зобов’язання	606 160	188 775	117 676	187 213	750 126	1 849 950

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

Інші позикові кошти, включені у період “до 1 місяця” у таблиці вище було реструктуризовано після кінця року (Примітка 18).

Станом за 31 грудня 2008 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед НБУ	104	1 998	3 115	73 001	-	78 218
Кошти інших банків	55 070	-	704	7 524	-	63 298
Похідні фінансові інструменти						
сума до сплати	451 202	73 980	28 523	-	-	553 705
сума до отримання	(441 453)	(56 344)	(21 401)	-	-	(519 198)
Кошти клієнтів	364 866	169 341	216 318	137 747	2 047	890 319
Єврооблігації випущені	-	13 406	-	13 406	288 406	315 218
Облігації випущені	864	-	38 979	-	-	39 843
Інші позикові кошти	31 240	22 083	177 462	231 631	44 425	506 841
Інші зобов’язання	127	126	-	-	251	504
Всього недисконтовані фінансові зобов’язання	462 020	224 590	443 700	463 309	335 129	1 928 748

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов’язань Банку, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	3-12 місяців	1-5 років	Понад 5 років	Всього
2009 р.	30 284	42 553	19 577	-	92 414
2008 р.	52 557	109 247	22 621	15 956	200 381

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі потенційні зобов’язання до закінчення строку дії відповідних угод.

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових перемінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют тощо. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості. Банк не має значної концентрації ринкового ризику, окрім концентрації ризиків, пов’язаних з обмінними курсами валют.

Процентний ризик

Процентний ризик виникає внаслідок можливості того, що коливання процентних ставок спричинить вплив на майбутні грошові потоки та справедливу вартість фінансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих поміркованих

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних звіту про прибутки та збитки Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні на 31 грудня.

Процентна ставка	2009 р.		2008 р.	
	Зміна процентної ставки, базисні пункти	Вплив на прибуток до витрат з податку на прибуток	Зміна процентної ставки, базисні пункти	Вплив на прибуток до витрат з податку на прибуток
Libor	+50	117	+50	(714)
Libor	-25	(59)	-25	357
Euribor	+50	166	+125	(3)
Euribor	-75	(249)	-75	2

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний із впливом коливання обмінних курсів на вартість фінансових інструментів. Правління Банку встановлює ліміти щодо рівня ризику по позиціях за валютами згідно з вимогами НБУ. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

У наведеній нижче таблиці зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом за 31 грудня 2009 року по неторгових монетарних активах та зобов'язаннях і прогнозованих грошових потоках. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін у обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших перемінних звіту про прибутки та збитки Банку (з огляду на справедливу вартість неторгових монетарних активів та зобов'язань, що є чутливими до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на звіт про прибутки та збитки. Наведене у таблиці від'ємне значення відображає можливе чисте зменшення у звіті про прибутки та збитки чи капіталі, а позитивні значення відображають можливе чисте збільшення у звіті про прибутки та збитки чи капіталі.

Валюта	2009 р.		2008 р.	
	Зміни в обмінних курсах, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зміни в обмінних курсах, %	Вплив на прибуток до оподаткування
Долар США	+25,0	(25 400)	+30,0	1 006
Долар США	-12,0	12 416	-22,0	(738)
Євро	+31,0	126	+34,0	461
Євро	-13,0	(51)	-34,0	(461)

Операційний ризик

Операційний ризик – це ризик втрати (комерційний ризик) внаслідок відмови системи, помилки персоналу, шахрайства чи зовнішніх подій. У разі збоїв в системі внутрішнього контролю операційний ризик може спричинити шкоду репутації, мати правові чи законодавчо-нормативні наслідки або призвести до фінансових збитків. Банк не може розраховувати на усунення всіх операційних ризиків, але може управляти цими ризиками шляхом застосування системи керуючих елементів, а також моніторингу потенційних

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

29. Управління ризиками (продовження)

ризиків та відповідного реагування на них (вжиття належних заходів). Система контролю передбачає ефективний розподіл обов'язків, доступу, повноважень та процедур звірки, навчання персоналу, а також процедур здійснення оцінок, включаючи проведення внутрішнього аудиту.

30. Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності Банку, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2009 р.			2008 р.		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід (витрати)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід (витрати)
Фінансові активи						
Грошові кошти в касі	45 550	45 550	-	57 418	57 418	-
Залишки коштів на рахунках в НБУ	50 169	50 169	-	41 668	41 668	-
Кошти в інших банках	296 167	296 167	-	113 573	113 573	-
Кредити клієнтам	1 418 137	1 203 335	(214 802)	1 902 146	1 719 961	(182 185)
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	6 234	6 234	-	33 542	33 542	-
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо”	-	-	-	162	162	-
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	245 241	245 241	-	66 805	66 805	-
Кошти інших банків	29 877	29 877	-	62 570	62 570	-
Кошти клієнтів	726 988	659 586	67 402	863 474	844 783	18 691
Єврооблігації випущені	269 729	198 688	71 041	283 739	103 620	180 119
Облігації випущені	265	265	-	37 601	36 242	1 359
Інші позикові кошти	290 519	290 519	-	485 181	484 583	598
Субординований борг	27 762	24 071	3 691	-	-	-
Всього невизнані зміни в нереалізованій справедливій вартості	-	-	(72 668)	-	-	18 582

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

30. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів з перемінною процентною ставкою.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових інструментів з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на подібні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням чинних процентних ставок на ринку капіталу до боргових зобов'язань з аналогічним строком погашення. Справедлива вартість випущених боргових зобов'язань, зареєстрованих на біржі, визначається на основі біржових ринкових цін. Щодо випущених цінних паперів, за якими не існує ринкових цін, використовується метод дисконтованого грошового потоку на основі чинних процентних ставок на основі співвідношення короткострокових та довгострокових процентних ставок (кривої доходності), підходящими для строку, що залишається до їх погашення.

Фінансові інструменти за справедливою вартістю

Банк використовує наступну ієрархію для визначення та розкриття справедливої вартості фінансових інструментів у відповідності до моделей оцінки:

- Рівень 1: котирування (без коригувань) на активних ринках щодо ідентичних активів та зобов'язань;
- Рівень 2: моделі оцінки для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість, базуються прямо або опосередковано на ринкових спостереженнях; і
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість та які не базуються на ринкових спостереженнях.

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз фінансових інструментів, відображених у звітності за справедливою вартістю, по рівнях ієрархій справедливої вартості:

Станом за 31 грудня 2009 року	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Похідні фінансові активи	-	10 866	-	10 866
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	-	6 234	-	6 234
	-	17 100	-	17 100
Фінансові зобов'язання				
Похідні фінансові зобов'язання	-	398	-	398

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

30. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Станом за 31 грудня 2008 року	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Похідні фінансові активи	-	3 029	-	3 029
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	11 737	21 805	-	33 542
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо”	-	162	-	162
	11 737	24 996	-	36 733
Фінансові зобов’язання				
Похідні фінансові зобов’язання	-	37 611	-	37 611

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банку, які учасника ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше включають моделі оцінки форвардів та своп з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні вхідні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

Інвестиційні цінні папери наявні для продажу

Інвестиційні цінні папери наявні для продажу оцінені з використанням моделей оцінки представлені перш за все акціями, які не обертаються на ринку, та борговими цінними паперами. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях включає припущення щодо фінансового стану компанії, в яку інвестовано, її ризик, та економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, у якій веде свою діяльність компанія, в яку інвестовано.

Протягом 2009 та 2008 років, Банк не переводив фінансові активи або фінансові зобов’язання з рівня 1 до рівня 2 або з рівня 2 до рівня 1.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

31. Аналіз активів та зобов’язань за строками погашення

У таблиці нижче представлений аналіз активів та зобов’язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов’язання Банку з виплати коштів наведена у Примітці 29 “Управління ризиками”.

	2009 р.			2008 р.		
	До 1 року	Більше 1 року	Всього	До 1 року	Більше 1 року	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	45 550	-	45 550	57 418	-	57 418
Залишки коштів на рахунках в НБУ	50 169	-	50 169	41 668	-	41 668
Кошти в інших банках	296 161	6	296 167	113 529	44	113 573
Кредити клієнтам	691 891	726 246	1 418 137	818 251	1 083 895	1 902 146
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	6 234	-	6 234	33 542	-	33 542
Цінні папери, наявні для продажу, які передані у заставу за договорами “репо”	-	-	-	162	-	162
Поточні активи з податку на прибуток	6 702	-	6 702	7 097	-	7 097
Інші активи	35 634	719	36 353	12 522	185	12 707
Основні засоби	-	120 444	120 444	-	142 100	142 100
Інвестиційна нерухомість	-	4 680	4 680	-	4 979	4 979
Нематеріальні активи	-	2 847	2 847	-	2 423	2 423
Всього активи	1 132 341	854 942	1 987 283	1 084 189	1 233 626	2 317 815
Зобов’язання						
Заборгованість перед НБУ	(47 626)	(197 615)	(245 241)	(66 805)	-	(66 805)
Кошти інших банків	(29 877)	-	(29 877)	(62 570)	-	(62 570)
Кошти клієнтів	(700 420)	(26 568)	(726 988)	(861 653)	(1 821)	(863 474)
Єврооблігації випущені	(12 305)	(257 424)	(269 729)	(13 749)	(269 990)	(283 739)
Облігації випущені	(265)	-	(265)	(37 601)	-	(37 601)
Інші позикові кошти	(250 831)	(39 688)	(290 519)	(448 589)	(36 592)	(485 181)
Інші зобов’язання	(13 640)	(92)	(13 732)	(55 200)	(249)	(55 449)
Субординований борг	(210)	(27 552)	(27 762)	-	-	-
Відстрочене зобов’язання з податку на прибуток	-	(7 516)	(7 516)	-	(11 836)	(11 836)
Всього зобов’язання	(1 055 174)	(556 455)	(1 611 629)	(1 546 167)	(320 488)	(1 866 655)
Чиста позиція	77 167	298 487	375 654	(461 978)	913 138	451 160

Інші позикові кошти у розмірі 242 468 тис. дол. США, включені у період “до 1 року” у таблиці вище було реструктуризовано після кінця року (Примітка 18).

Здатність Банку погашати свої зобов’язання залежить від його здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Протягом 2009 року Банк

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення (продовження)

повністю реструктуризував кредити отримані від міжнародних фінансових організацій (включені до інших позикових коштів у таблиці вище) та НБУ. Це дозволило Банку вирішити проблему дефіциту у періоді “до 1 року” станом за 31 грудня 2008 року. Договір реструктуризації інших позикових коштів вступив в силу з 4 лютого 2010 року (Примітка 18). Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банку вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності короткострокових зобов'язань. Історично склалось так, що їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Керівництво вважає, що, незважаючи на поточну економічну ситуацію, кошти на поточних рахунках залишатимуться стабільними. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати, в період до 1 року.

Стаття “кошти клієнтів” включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банк зобов'язаний виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 15).

32. Умовні та договірні зобов'язання

Судові процеси

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Грунтуючись на власних оцінках і коментарях власних спеціалістів, керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

В той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом зменшується. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

Капітальні зобов'язання

Станом за 31 грудня 2009 року Банк мав капітальні зобов'язання стосовно придбання обладнання на суму 2 285 тис. дол. США (2008 р.: 1 196 тис. дол. США). Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цього та інших аналогічних зобов'язань.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

32. Умовні та договірні зобов’язання (продовження)

Дотримання фінансових показників

Банк повинен дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються переважно інших позикових коштів. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для банку, включаючи підвищення вартості кредитів та оголошення дефолту. Зокрема, Банк повинен підтримувати на певному рівні капітал, показник достатності капіталу, співвідношення ліквідних активів до загальних активів, співвідношення максимальної суми кредитування одного позичальника до капіталу, співвідношення максимальної суми кредитування однієї пов’язаної сторони Банку до капіталу, співвідношення операційних витрат до результату операційної діяльності та співвідношення основних засобів і нематеріальних активів до капіталу. Невиконання цих вимог може призвести до дострокового вилучення коштів кредиторами на їх власний розсуд.

Кредитні зобов’язання

Гарантії та акредитиви “стендбай”, які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов’язань, несуть ризик, пов’язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банк вимагає, щоб більшість гарантій забезпечувались депозитами в Банку. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов’язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов’язання являють собою невикористані зобов’язання щодо надання кредитів у формі позик, гарантій та акредитивів. Банк наражається на ризик можливих збитків у зв’язку з ризиком по кредитних зобов’язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов’язань, Банк може відмовити клієнтові в кредитах, гарантіях чи акредитивах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодою необов’язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банком, були такими:

	2009 р.	2008 р.
Підтвержені експортні акредитиви	617	1 083
Імпортні акредитиви	26 979	103 905
Грошове забезпечення (Примітки 14, 15)	(10 853)	(3 382)
Резерв під імпортні акредитиви	(58)	(8 243)
Всього акредитиви	16 685	93 363

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

32. Умовні та договірні зобов'язання (продовження)

Гарантії надані були такими:

	2009 р.	2008 р.
Гарантії та авалування векселів	64 818	95 393
Грошове забезпечення (Примітки 14, 15)	(6 653)	(7 699)
Резерв під гарантії	(160)	(256)
Всього гарантії	58 005	87 438

Сума кредитних зобов'язань, взятих на себе Банком станом за 31 грудня 2009 року становила 78 977 тис. дол. США (2008 р.: 145 269 тис. дол. США). Станом за 31 грудня 2009 та 2008 років Банк не мав безвідкличних кредитних зобов'язань.

Зміни у резерві на покриття збитків за кредитними зобов'язаннями були такими:

	2009 р.	2008 р.
Резерв під кредитні зобов'язання станом за 1 січня	8 499	2 584
Відрахування до резерву під кредитні зобов'язання протягом року	(8 166)	7 020
Вплив змін обмінних курсів	(115)	(1 105)
Резерв під кредитні зобов'язання станом за 31 грудня (Примітка 19)	218	8 499

Зобов'язання за операційною орендою

У випадках, коли Банк виступає орендарем, майбутні мінімальні орендні платежі за операційною орендою були такими:

	2009 р.	2008 р.
До 1 року	2 437	3 595
Від 1 до 5 років	5 996	7 946
Більше 5 років	12 595	12 852
Всього зобов'язання за операційною орендою	21 028	24 393

Активи в довірчому управлінні

Ці активи не включено до звіту про фінансовий стан, оскільки вони не являють собою активи Банку. Наведена нижче номінальна вартість, як правило, відрізняється від справедливої вартості відповідних цінних паперів.

	2009 р. Номінальна вартість	2008 р. Номінальна вартість
Акції підприємств та інші цінні папери, що утримуються від імені клієнтів	264	18 118

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

33. Операції з пов’язаними сторонами

Для цілей складання цієї фінансової звітності пов’язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати іншу сторону, знаходитись під спільним контролем або можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСФЗ 24 “Розкриття інформації щодо пов’язаних сторін”. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов’язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами та компаніями, з якими Банк має спільних основних акціонерів. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом за 31 грудня 2009 та 2008 років, а також доходи та витрати за роки, що закінчились зазначеними датами:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші пов’язані сторони
Станом за 31 грудня 2009 року				
Активи				
Кредити клієнтам (процентна ставка, % річних)	-	39 067 (20,0)	47 (12,0)	1 230 (11,7)
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(137)	-	(98)
Кошти у банках	-	58 866	-	-
Інші активи	-	784	-	-
Зобов’язання				
Кошти інших банків (процентна ставка, % річних)	-	1 573 (0,46)	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка, % річних)	-	74 623 (8,56)	1 255 (13,62)	3 545 (13,59)
Кредитні зобов’язання				
Відкличні кредитні зобов’язання	-	1 554	-	-
Доходи / витрати				
Процентні доходи	-	8 437	6	149
Процентні витрати	-	(6 974)	(105)	(529)
Комісійні доходи	-	1 254	-	2
Комісійні витрати	-	(165)	-	-
Інші доходи	-	14	-	-
Зменшення резерву під зменшення корисності кредитів	-	7	-	4
Використання резерву під кредитні зобов’язання	-	5	-	-
Витрати на страхування	-	(240)	-	-

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

33. Операції з пов’язаними сторонами (продовження)

Станом за 31 грудня 2008 року	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші пов’язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам (процентна ставка, % річних)	-	44 651 (21,7)	229 (9,6)	1 276 (11,7)
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(143)	-	(102)
Інші активи	-	327	-	-
Зобов’язання				
Кошти інших банків (процентна ставка, % річних)	-	1 431 (0,4)	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка, % річних)	12 (0,5)	58 803 (12,7)	923 (11,5)	4 653 (11,7)
Кредитні зобов’язання				
Гарантії	-	1 440	-	-
Резерв під кредитні зобов’язання	-	(5)	-	-
Відкличні кредитні зобов’язання	-	5 918	-	-
Доходи / витрати				
Процентні доходи	-	5 198	21	133
Процентні витрати	(21)	(4 220)	(103)	(425)
Комісійні доходи	15	1 952	1	2
Комісійні витрати	-	(344)	-	-
Торгові доходи	-	33	-	-
Інші доходи	3	31	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	492	3	(94)
Використання резерву під кредитні зобов’язання	-	(5)	-	-
Витрати на страхування	-	(251)	-	-

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів пов’язаним сторонам був створений за портфельним принципом стосовно основної частини кредитів.

Протягом року сума кредитів пов’язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші пов’язані сторони
Кредити, надані пов’язаним сторонам протягом року	-	131 762	5	160
Суми, повернені пов’язаними сторонами протягом року	-	(136 080)	(36)	(206)
Інші зміни	-	(1 266)	(152)	-

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

33. Операції з пов’язаними сторонами (продовження)

Протягом 2008 року сума кредитів пов’язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші пов’язані сторони
Кредити, надані пов’язаним сторонам протягом року	-	162 222	390	719
Суми, повернені пов’язаними сторонами протягом року	-	(140 676)	(431)	(231)
Інші зміни	-	794	(86)	(43)

У 2009 році винагорода членів Правління включала заробітну плату в сумі 2 511 тис. дол. США (2008 р.: 1 454 тис. дол. США), обов’язкові внески до державних фондів в сумі 34 тис. дол. США (2008 р.: 26 тис. дол. США), а також інші виплати у розмірі 11 тис. дол. США (2008 р.: 4 тис. дол. США). У 2009 році розмір винагороди членів Наглядової Ради склав 431 тис. дол. США (2008 р.: 162 тис. дол. США).

34. Капітал

Банк утримує і активно управляє власним капіталом для покриття ризиків, притаманних бізнесу. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених НБУ.

Першочерговими цілями управління капіталом Банку є забезпечення дотримання Банком зовнішніх вимог до капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних показників капіталу з метою підтримки свого бізнесу та максимального збільшення біржової вартості акцій.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та показниках ризику його діяльності. З метою підтримання або коригування структури капіталу Банк може коригувати суми виплат дивідендів акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити капітальні цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процесах у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив достатності капіталу НБУ

НБУ вимагає від банків підтримувати показник достатності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. Станом за 31 грудня 2009 та 2008 рр. показник достатності капіталу Банку склав:

	2009 р.	2008 р.
Основний капітал	278 997	385 081
Додатковий капітал	88 970	65 377
Мінус: відрахування з капіталу		-
Всього капітал	367 967	450 458
Активи, зважені за рівнем ризику	1 786 871	3 072 626
Показник достатності капіталу	19,05%	14,66%

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ПУМБ”

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2009 року

(в тисячах дол. США)

34. Капітал (продовження)

Нормативний капітал складається з капіталу першого рівня, що включає сплачений зареєстрований акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви, створені згідно з українським законодавством, за вирахуванням залишкової вартості нематеріальних активів, капіталовкладень у нематеріальні активи та збитків поточного і попереднього років. Іншим компонентом нормативного капіталу є капітал другого рівня, який включає стандартні резерви за міжбанківськими кредитами та кредитами клієнтам, резерв переоцінки майна, прибуток поточного року, зменшений на суму нарахованого доходу, простроченого більш ніж на 30 днів, за вирахуванням резерву під сумнівні нараховані проценти, субординованого довгострокового боргу, нерозподіленого прибутку попередніх років.

Показник достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу, розрахований згідно з Базельською угодою 1988 р., який у подальшому зазнав змін, включаючи зміни з урахуванням ринкових ризиків, станом за 31 грудня 2009 та 2008 років складав:

	2009 р.	2008 р.
Капітал першого рівня	330 003	396 680
Капітал другого рівня	79 844	67 710
Всього капітал	409 847	464 390
Активи, зважені за рівнем ризику	1 622 952	2 172 787
Показник капіталу першого рівня	20,33%	18,26%
Загальний показник достатності капіталу	25,25%	21,37%

Підписано від імені Правління 16 березня 2010 року.

Г.В. Молодчинний (Тимчасово в.о. Голови Правління)

О.М. Мошкалова (Головний бухгалтер)

